

NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

Bevezetés

A közoktatási törvény 2003. júniusi módosítása alapján középiskolákban beindítható *nyelvi előkészítő évfolyamon (NyEK)* biztosított intenzív nyelvoktatás az egyik legfontosabb elem az OM által kidolgozott és a kormány által jóváhagyott Világ - Nyelv, az idegennyelvtudás fejlesztése programban. A képzés beindításának közvetlen céljaként jelölte meg az OM:

- A 9. évfolyamon tanulók intenzív nyelvtanulási keretek között idegen nyelvekből olyan használható tudáshoz jussanak, amelynek birtokában tanulmányaik végén sikerrel tehetnek emeltszintű nyelvi érettségi vizsgát,
- a tanulóknak kedvező attitűdöt és motivációt alakítson ki a nyelvek, a hozzájuk tartozó kultúrák és általában a nyelvtanulás iránt,
- a megfelelő tanítási és tanulási stratégiák alkalmazásával és átadásával a tanulók váljanak képessé nyelvtudásuk fenntartására és továbbfejlesztésére.

Minden mai magyar fiatal számára fontos elérendő cél a használható nyelvtudás megszerzése, fejlesztése és fenntartása. Nem különben az élsportoló fiataloknak, akik világversenyeken képviselik hazánkat, a sporthoz kötődve külföldön is munkát vállalhatnak. Nyelvtudásuk birtokában képessé válnak külföldi sporttársaikat, edzési szokásaikat, kultúrájukat megismerni, miközben képesek továbbadni a magyarság történetét, kultúráját is. Az élsportoló fiatalok az intenzív nyelvi képzés révén olyan lehetőség birtokába jutnak, amit a hagyományos nyelvoktatás keretei között nehezebben tudnak megszerezni az időhiány miatt. Ezért vállaltuk, hogy a közoktatási típusú sportiskolai kerettantervbe a nyelvi előkészítő évfolyam tantervét is elkészítjük. Ugyanakkor tisztában vagyunk azzal, hogy a NyEK-et indító középiskolák igen különbözőek mind az ezzel elérendő céljaik, mind a tanítási folyamatban résztvevő tanárok és diákok tekintetében. Ezért igen fontos, hogy számukra nem szabhatóak meg azonos követelmények. A jelen kerettantervben megfogalmazott ajánlásokat a helyi tantervben, a tanmenetekben adaptálni kell a csoport igényeihez, szükségleteihez, a 10-13. évfolyamra tervezett nyelvoktatáshoz, valamint az iskola típusához, oktatási céljaihoz és infrastruktúrájához. Ebben a fejezetben csak a nyelvi előkészítő évfolyamra készítettük el az angol nyelvből a tantervet. A 10-13. évfolyamra az élő idegen nyelv tanterveit felhasználva az iskolák – az adottságaik ismeretében – képesek helyi tantervet írni.

A nyelvi előkészítő évfolyam kiemelt fejlesztési feladatának az *információs és kommunikációs kultúra fejlesztését tekintjük*. A kommunikációs kultúránk szerves része az anyanyelv tudatos és igényes használata, valamint az idegen nyelvű, illetve a különböző kultúrák közötti információcsere. Az információs kultúra fejlesztésének legfontosabb eleme, hogy az IKT eszközeinek eredményes használatával tanulóink tudjanak a különböző médiumokban eligazodni, az igényelt információkat megtalálni és szelektálni. E célok érdekében az intenzív nyelvtanulás mellett az intenzív informatikai oktatás is feladata a NyEK évfolyamnak. Az öt évre készült informatika kerettantervet ebben a fejezetben írtuk le.

Fontosnak tartjuk, hogy a „+ egy év” lehetőséget adjon a tanulóknak az önmaguk jobb megismerésére (önismereti órákon), elsajátíthassák az eredményes tanulás stratégiáját, módszereit (tanulásmódszertan tantárgy keretében). A NyEK kerettantervében megjelenő Környezettan, Bevezetés a társadalomismeretbe, Matematika tantárgyak elsődleges célja az általános iskolai ismeretek frissítése, rendszerezése. E tantárgyak keretében a pedagógus fontos feladata a gondolkodási képességek fejlesztése, a kritikai gondolkodás megerősítése.

A nyelvi előkészítő évfolyam testnevelés tanterve megegyezik a 4 évfolyamos képzés 9. évfolyamára készített tantervével.

A nyelvi előkészítővel induló 5 évfolyamos képzés kerettanterve (tantárgyi rendszere, heti óraszámai és a tantárgyi tantervek) az angol nyelv és az informatika kivételével 10-13. évfolyamon megegyezik a 4 évfolyamos képzés 9-12. évfolyamára készült kerettantervvel.

A nyelvi előkészítő évfolyam, valamint az azt követő 10-13. évfolyam tantárgyi rendszerét és heti óraszám kereteit a sportiskolai kerettanterv bevezetőjében rögzítettük.

ÉLŐ IDEGEN NYELV ANGOL NYELV

Nyelvi előkészítő évfolyam

Bevezetés

A nyelvi előkészítő évfolyamra különböző tudásszintű fiatalok kerülnek be. Az első évfolyamon igen magas óraszámokban tanulják az idegen nyelvet, amely lehetővé teszi, hogy a 10-11. évfolyam végén középszintű nyelvvizsgát, illetve előrehozott érettségit tegyenek. A rákövetkező évfolyam(ok)on részben második idegen nyelv tanulására fordíthatnak több időt, részben emelt szintű érettségi vizsgára, esetleg felsőfokú nyelvvizsgára készülhetnek.

Tekintettel arra, hogy ezek a körülmények nem iskolatípusonként, hanem településenként, illetve iskolánként változnak, tantervünk csak a 9. évfolyamra szánt tananyagot rögzíti. A továbbiakban a helyi tantervben kell szabályozni, hogy a középiskola végéig előírt tananyagot hogyan osztják be a maradék évfolyamokon, illetve, hogy milyen típusú vizsgára készítenek fel.

Javasoljuk, hogy a kiválasztott vizsgának megfelelő típusfeladatokat végeztesse nagy számban a vizsgát megelőző negyedévben, hogy kialakulhasson egyfajta vizsgarutin a tanulóknál.

9. évfolyam

Időkeret: 518 óra/év, 14 óra/hét

Fejlesztési feladatok

A sportiskolák nyelvi előkészítő évfolyamain két kiemelt fejlesztési céllal számolunk. Az első a különböző szintű tudással érkező diákok felzárkóztatása, a másik a sport témakörének kiemelt jelenléte a tanulási folyamatban.

A tanulók szintre hozását kevésbé a tanterv, inkább a tanmenet, illetve az óratervek tartalmazzák. Javasoljuk a differenciált tanulásszervezés előnyeinek kihasználását.

Fontosnak tartjuk, hogy a nyelv legkülönbözőbb aspektusai (szociolingvisztikai, pragmatikai, kulturális) egyforma súllyal szerepeljenek. Fel kell használni a nyelvi előkészítő évfolyamot arra, hogy a nyelv mögötti kultúrát mélyebben bemutassuk, mint azt az egyébként szűkös középiskolai órakeret lehetővé teszi.

Fejlesztendő kompetenciák/nyelvi funkciók	Tanulói tevékenység	Ismeretek/témakörök/fogalomkörök/nyelvi formák (aláhúzással kiemelve a sporttal kapcsolatos ismeretek/témakörök)
1. Pragmatikai kompetenciák		
1.1. Recepció		
1.1.1. Hallott szöveg befogadása 1.1.1.1. Tanári előbeszéd 1.1.1.2. Társak beszéde 1.1.1.3. Hanghordozókról 1.1.1.4. Anyanyelvű beszélőtől előbeszéd	Különböző kommunikációs szándékok megértése formális és informális regiszterben.	Megszólítás, köszönés, elköszönés Bemutatkozás, bemutatás Hogy-lét felől érdeklődés Kínálás, elfogadása, visszautasítása Köszönetnyilvánítás Köszöntés, jókívánság Bocsánatkérés Véleménynyilvánítás/véleménykérés Egyetértés/egyet nem értés Javaslat, javaslat elfogadása, visszautasítása Meghívás, meghívás elfogadása/visszautasítása Kérés Engedélykérés, -adás Tetszés/nemtetszés, Érdeklődés, ill. érdeklődés hiánya Segítségkérés Tanács Ellenvetés/ellenvetés visszautasítása Akarat, kívánság, szándék Kötelezettség Szükségesség Gratuláció Engedélykérés/-adás Tiltás, felszólítás, figyelmeztetés Valaki igazának elismerése/el nem ismerése Értéktétel Preferenciák Terv Ígéret Dicséret, kritika
	Tanári utasítás megértése.	
	Tanári dicséret megértése.	

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv
 NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

	Információkérés, információadás megértése.	Dolgok, személyek, cselekvések, körülmények megnevezése, leírása Helyeslés és tagadás Tudás, nem tudás, megértés, megértés hiánya Bizonyosság/bizonytalanság Visszakérdezés Magyarozatkérés, magyarázat ellenőrzése Emlékezés Körülírás Indoklás
	Telefonos kommunikáció.	Bemutatkozás Más személy kérése Elköszönés Téves hívás
	Verbálisan kifejezett érzelmek megértése.	Sajnálkozás, öröm, Hála Elégedettség, csodálkozás Segítségkérés Bosszúság Remény Aggodalom, elkeseredés Elégedettség
	100-150 szavas, ismeretlen szavakat és nyelvtani szerkezeteket is tartalmazó elbeszélés megértése.	Személyes vonatkozások, család: Én és a családom: személyi adatok, foglalkozások, otthoni teendők, családi ünnepek
	100-150 szavas, ismeretlen szavakat és nyelvtani szerkezeteket is tartalmazó leírás megértése.	Személyes életút Családi kapcsolatok, generációs problémák Személyes tervek Ember és társadalom: Emberi kapcsolatok: emberek külső és belső jellemzése Baráti kör Női és férfi szerepek Öltözködés, divat Vásárlás Szolgáltatások Hivatalok Környezetünk: Az otthon: az otthon bemutatása Tágabb környezet: lakóhely leírása A városi és vidéki élet összehasonlítása

		<p>Időjárás-évszakok Környezetvédelem Az iskola: Az iskola világa: az iskola bemutatása, órarend Tantárgyak, érdeklődési kör Az iskolai élet hagyományai Továbbtanulás Nyelvtanulás A munka világa: Diákmunka, munkavállalás Életmód: Napirend Ételek, étkezés Helyes táplálkozás Étteremben/ételrendelés Egészséges életmód Betegség, gyógykezelések <u>Sportos, ill. sportolói életmód</u> <u>Sportsérülés, gyógykezelés</u> <u>Edzés – meccs – verseny</u> <u>Teljesítmény</u> Szabadidő, művelődés, szórakozás: Szabadidő: színház és mozi, zene, internet Szabadidő, kulturális események <u>Sportágak,</u> <u>sportlétesítmények,</u> <u>Sportolók, sportesemények</u> <u>Sportszerek, küzdőterek</u> <u>Szabályok</u> <u>Extrém – tömeg – élsport</u> <u>Fizikai – szellemi – technikai sportok</u> Utazás, turizmus: Közlekedés, tömegközlekedés Nyaralás itthon és külföldön Egyéni és társasutazás Utazás megtervezése, előkészítése Tudomány és technika: A technika szerepe a mindennapi életben Népszerű tudományok, ismeretterjesztés <u>Sporttudósítások</u> <u>Sporttörténeti érdekességek</u> Saját sportág bemutatása,</p>
--	--	--

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv
 NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

		<u>története</u>
	80-120 szavas elhangzó interakciós szöveg megértése.	
1.1.2. Olvasott szöveg befogadása	Feliratok olvasása.	Autentikus feliratok bármely funkcióval
	Képaláírások olvasása.	Képregények, ábramagyarázatok, képaláírások, grafikonok
	Különleges szövegfoltok olvasása.	Útbaigazító táblák és közlekedési táblák feliratai Nytva tartást jelző táblák Étlapok Menetrendek, órarend Üzenetek Naplóbejegyzések Személyi adatokat kérő űrlapok Tévéműsor Műsorfüzetek Programismertető Időjárás-jelentés Időjárás-előrejelzés Vevőtájékoztató Árcédula Műszaki cikkek leírása, használati utasítás Köztéri információk (belépési szabályok, utazási információk stb.) Hivatali tájékoztatók <u>Sportesemények</u> <u>eredményjelző táblái</u> <u>Sporteredmények, tabellák,</u> <u>éremtáblázatok</u>
	Magán- és hivatalos levelek, képeslapok önálló olvasása.	
	Leírások önálló olvasása.	A megadott témakörökből
	Párbeszédök önálló olvasása.	
	150-200 szavas elbeszélő szövegek olvasása.	
	150-200 szavas ismeretterjesztő szövegek önálló olvasása.	
100-150 szavas publicisztikai szövegek olvasása.		
Szépirodalmi szövegek olvasása.	Autentikus és könnyített olvasmányok	

1.2. Reprodukció		
1.2.1. szóbeli	Párbeszéd, versek, viccek, egyéb autentikus szövegek memorizálása.	
1.2.2. írásbeli	Szavak, valamint fonetikus átírásuk másolása tábláról füzetbe.	
	Rövid, ismert szavakból, ismerős szerkezetű mondatokból álló szövegek írása diktálás után.	
	80-100 szavas interakciós levél írása minta alapján, behelyettesítéssel.	
1.3. Produkció		
1.3.1. Szóbeli szövegalkotás	Különböző kommunikációs szándékok kifejezése, azokra reagálás.	Megszólítás, köszönés, elköszönés Bemutatkozás, bemutatás Hogylét felől érdeklődés Kínálás, elfogadása, visszautasítása Köszönetnyilvánítás Köszöntés, jókívánság Bocsánatkérés Javaslattétel, javaslat elfogadása, visszautasítása Meghívás, meghívás elfogadása/visszautasítása Kérés Engedélykérés, -adás Segítségkérés Tanács Akarat, kívánság, szándék Kötelezettség Szükségesség Gratuláció Engedélykérés/-adás Tiltás, felszólítás, figyelmeztetés Valaki igazának elismerése/el nem ismerése Értéktétel Preferenciák Terv Ígéret Dicséret, kritika

	Érzelmek kifejezése verbálisan.	Sajnálkozás, öröm, Hála Elégedettség, csodálkozás Segítségkérés Bosszúság Remény Aggodalom, elkeseredés Elégedettség
	Véleménykérés, vélemény kifejezése.	Sajnálkozás, öröm, Hála Elégedettség, csodálkozás Segítségkérés Bosszúság Remény Aggodalom, elkeseredés Elégedettség
	Információkérés és adás.	Magyarázatkerés, magyarázat ellenőrzése Dolgok, személyek, cselekvések, körülmények megnevezése, leírása Helyeslés és tagadás Tudás, nem tudás, megértés, megértés hiánya Bizonyosság/bizonytalanság Visszakérdezés Emlékezés Körülírás Indoklás
	Megértés biztosítása.	Betűzés Felkérés lassabb beszédre Nem értés Definíció kérése Tudás, nem tudás, megértés, megértés hiánya Bizonyosság/bizonytalanság
1.3.2. Írásbeli szövegalkotás	Képalírások, feliratok készítése.	
	Képeslap szövegének megírása.	
	Rövid (elektronikus) levél szövegének megírása.	
	Jegyzet készítése.	
	Megszólítási formák alkalmazása levélírás során.	Formális és informális levélben
	Elköszönési formák alkalmazása levélírás során.	Formális és informális elbúcsúzás
	Önéletrajz írása.	

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv
 NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

	Elbeszélő szöveg írása a tanult témakörökben.	A megadott témakörökben
	Leíró szöveg készítése a tanult témakörökben.	
	Interjú, riport készítése.	
1.4. Interakció		
	Különböző kommunikációs szándékok alkalmazása és rájuk reagálás, eltérő regiszterekben <ul style="list-style-type: none"> - társalgás - célirányos együttműködés során - közös tervezés során. 	Beszédszándék jelzése Beszédkezdeményezés Szó átvétele Szó átadása Segélykérés Elemek összekapcsolása Összefoglalás Beszéd lezárása
	Interakciós stratégiák alkalmazása <ul style="list-style-type: none"> - szóban - írásban (levélírás). 	Séma (forgatókönyv) <ul style="list-style-type: none"> - kiválasztása - ellenőrzése Váratlan fordulatok kezelése Előfeltevések megfogalmazása Korrekció Együttműködési szándék jelzése, arról megbizonyosodás
1.5. Közvetítés		
	Különböző kommunikációs szándékok tolmácsolása formális és informális regiszterben angolról magyarra, magyarról angolra.	
	Érzelmek tolmácsolása formális és informális regiszterben angolról magyarra.	
	Információk közvetítése mindkét nyelven.	

2. Nyelvi kompetenciák		
2.1. Fonetika, fonológia használata		
2.1.1. Recepció	A magyartól eltérő beszédhangok megfigyelése.	
	Szóhangsúly változásainak megfigyelése.	
	A kommunikációs szándékokhoz kapcsolódó mondatdallam megfigyelése, felismerése.	
2.1.2. Reprodukció	A magyartól eltérő beszédhangok ismétlése helyes kiejtéssel.	
	Szavak ismétlése helyes szóhangsúllyal.	
2.1.3. Produkció	Beszédhangok, szavak helyes ejtése.	
	Kijelentő mondatban helyes hanglejtés használata	
	Kérdő mondatban helyes hanglejtés használata .	1. Eldöntendő kérdésben 2. Kiegészítendő kérdésben
2.2. Lexika használata		
2.2.1. Recepció	A különböző témakörökhöz tartozó szavak megértése szövegkörnyezetükben, fordítás nélkül.	
	A különböző témakörökhöz tartozó szavak megértése képek segítségével.	
	A különböző témakörökhöz tartozó szavak felismerése önálló említés során.	
	Ismerős szövegkörnyezetben 10%-nyi ismeretlen szó jelentésének megértése.	

2.2.2. Produkció	A témakörökhöz tartozó szavak használata megnevezésre, rámutatással, pantomimmal, körülírással	
	A témakörökhöz tartozó szavak használata mondatalkotáshoz.	
	A témakörökhöz tartozó szavak használata rövid szövegek alkotásához.	
2.3. Szintaxis használata		
2.3.1. Recepció	Egyszerű kijelentő, tagadó és kérdő mondat megértése.	
	Grammatikai elemek felismerése.	
	Feltételes mondat megértése.	Feltételes mód 1. 2. típus
	Függő beszéd megértése.	
2.3.2. Reprodukció	Egyszerű kijelentő, tagadó, kérdő mondat reprodukálása behelyettesítéssel.	
	Összetett mondatok létrehozása egyszerű mondatok összekapcsolásával.	
	Összehasonlító mondatok reprodukálása behelyettesítéssel.	
	Feltételes mondatok reprodukálása.	
	Függő beszéd reprodukálása.	

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv
 NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

2.3.3. Produkció	Egyszerű kijelentő, kérdő, tagadó mondat alkotása.	Present Simple, Present Continuous Past simple, Past Continuous Future Simple, Going to Present Perfect Simple Past Perfect Függő beszéd Passzív szerkezetek Igevonzatok (gerund, infinitive) Question-tags Mennyiségi viszonyok kifejezése: szabályos és rendhagyó többes számok, tő- és sorszámnevek, megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek Minőségi viszonyok kifejezése: melléknevek közép- és felsőfoka, összehasonlítás Térbeli viszonyok kifejezése prepozíciókkal, határozókkal
	Grammatikai elemek használata szövegalkotás során.	Időbeli viszonyok kifejezése: gyakoriság, időpont, időtartam Birtoklás kifejezése: have, my, your..., mine, yours..., Peter's, of, Whose? Névmások (személyes, személyes tárgyesete, vbirtokos, visszaható, vonatkozó, határozatlan) Modalitás: képesség (can/could), tanács (should/shouldn't), engedély (can/could), szükségesség (have to) kötelezettség, tiltás (must, mustn't) Célhatározó létrehozása <i>to infinitive</i> -vel
	Különböző kommunikációs szándékok kifejezésére szolgáló nyelvtani szerkezetek használata.	Képesség, engedély, szükségesség, kérés, tanács, kötelezettség, tiltás.

	Összetett mondatok létrehozása egyszerű mondatok összekapcsolásával.	
	Összehasonlító mondatok alkotása.	
	Feltételes mondatok létrehozása.	
	Függő mondatok létrehozása.	
3. Szociolingvisztikai kompetencia		
3.1. Nyelvhasználat		
3.1.1. Recepció	Formális és informális érintkezés közötti különbség felismerése.	
	Non-verbális jelzések megértése.	
	A különböző társadalmi szerepeknek megfelelő megszólalás megfigyelése	Gyerek-, diák-, serdülő-, férfi/nő- és felnőtt-szerepben, munkavállalóként és munkaadóként magnóról elhangzó szövegben
	Humoros elemek felismerése, megértése	
	Sértő elemek felismerése, megértése	
3.1.2. Produkció	Különböző kommunikációs szándékok kifejezése eltérő udvariassági fokon	
	Megszólaláskor a különböző társadalmi szerepeknek megfelelés	Gyerek-, diák-, serdülő-, férfi/nő- és felnőtt-szerepben, munkavállalóként és munkaadóként szerepjátékban
3.2. Mindennapi élet ismerete		
3.2.1.Recepció	Információ gyűjtése a célnyelvi országok mindennapi életéről.	Magyarország összehasonlítása Nagy-Britanniával, Írországgal, az Amerikai Egyesült Államokkal, Kanadával, Ausztráliával földrajzi, társadalmi és kulturális sajátosságok alapján
3.2.2. Produkció	Poszterek készítése a célnyelvi ország mindennapi kultúrájának bemutatására.	
3.2.3. Interakció	Levelezés chatelés, élőnyelvi kommunikáció (diákcsere) célnyelvi országban élő, hasonló korú diákkal a mindennapi élet témájáról.	

3.3. Országismeret		
	Ismerkedés Nagy-Britannia, Írország, az USA, Kanada, valamint Ausztrália és Új-Zéland magas kultúrájával, önálló anyaggyűjtés, csoportos projektek kivitelezése és vetélkedők segítségével.	Nagy-Britannia, Írország, az USA, Kanada, valamint Ausztrália és Új-Zéland történelmének, nevezetességeinek, művészetének és tudományos életének egyes kiemelkedő alakjai, darabjai.
4. Nyelvtanulási technikák		
	Információgyűjtés különböző témákról angol nyelven.	Könyvtár- és internethasználat, egyéb információhordozók használata
	Szótanulási technikák tanulása, a tanuló számára legeredményesebbek kiválasztása.	Képes tematikus szótárak készítése Szótérképek készítése Szóbookrok gyűjtése Kétnyelvű és online szótárak megismerése, használatuk Szinonima- és antonimaszótárak használata Egynyelvű szótárak használata

Követelmények

Hallott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegből fontos információt kiszűrni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegteltől elkülöníteni;

Beszédképesség

A tanuló legyen képes

- árnyaltabban megfogalmazott kérdésekre összetettebb struktúrákba rendezett válaszokat adni;
- változatos mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket feltenni, eseményeket elmesélni, érzelmeket kifejezni;
- megértési illetve kifejezési problémák esetén segítséget kérni;
- társalgásban álláspontját, véleményét kifejezni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló legyen képes

- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben fontos információt megtalálni;
- kb. 150 szavas szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentését a szövegösszefüggésből kikövetkeztetni;

- kb. 150 szavas köznyelvi szöveg lényegét megérteni;
- kb. 150 szavas köznyelvi szövegben lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni;

Íráskészség

A tanuló legyen képes

- gondolatait egyszerű kifejezésekkel és mondat szerkezetekkel, a megfelelő nyelvi eszközök használatával logikus összefüggések alapján kb. 100 szavas szöveggé rendezni;
- üzenetet, üdvözlőt, baráti levelet, rövid elbeszélést, leírást, jellemzést írni.

Jártasság sport témakörben

A tanuló legyen képes

- saját sportága történetét kb. 150 szavas szövegben bemutatni
- kb.150 szavas sporttudósítást saját sportágáról hallás vagy olvasás után megérteni

INFORMATIKA

Nyelvi előkészítő évfolyamok számára

9-13. évfolyam

Bevezetés

A társadalmi igények kielégítése érdekében nyelvi előkészítő osztály indítása is megfontolandó. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény előírja, hogy a nyelvi képzésre fordított, és a fennmaradó időkeret legalább 25%-át informatikai képzésre kell fordítani. Így a tervezett heti órakeret az első évben 4 óra (évi: 148 óra), további két évben 2-2 óra (évi 74 óra), és a fennmaradó két évben 1-1 óra (évi: 37 óra) csoportbontásban. Duplaórák alkalmazása elsősorban a projektmunkáknál illetve az összetett feladatok megoldásánál hasznos. Tanítás után, a délutáni órákban célszerű lehetőséget biztosítani az önálló illetve csoportos projektmunkák készítésére nevelői irányítás mellett.

A magas óraszám, intenzíven megvalósuló oktatás elsődleges célja az alapos, elmélyített, készségszinten megjelenő tudás kialakítása a tanulóknál.

Alapelvek, célok

A tantárgy tanításának célja felkelteni és folyamatosan ébren tartani a tanulók érdeklődését az informatika iránt, megismertetni eszközeit és módszereit. Az informatika órák problémákat megoldani, alkotni tanítanak, praktikus alkalmazói tudást, készségeket és képességeket kívánnak kialakítani, korszerű informatikai eszközök alkalmazásával felkészítenek a munkára, a mindennapi életre, és valamennyi tantárgy tanulását segítik. Az informatika órákon lehetőségünk van együttműködésre nevelésre, a csoportmunkára: egy-egy projekt megvalósítása megköveteli a feladatok részekre osztását, a másokkal való kapcsolattartást, tervszerű, összehangolt munkát. Az informatikai ismeretek rendszeres alkalmazása megvalósulhat az iskolai élet eseményeihez vagy a tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok megoldásakor (pl. házi dolgozat, előadás, faliújság, iskolaújság, tantárgyi feladatmegoldás). A könyvtárhasználati ismeretek a tanulók tantárgyi képzéséhez, a mindennapi problémák megoldásához szükséges információszerezéshez és –feldolgozáshoz nyújtanak segítséget. A megfelelő tanítási és tanulási stratégiák alkalmazásával és átadásával a tanulók váljanak képessé ismereteik önálló fenntartására és továbbfejlesztésére.

Az informatika tanításában fontos szerep jut annak megmutatásának, hogy a tanulók hogyan használhatják fel az informatikai eszközöket – hardver és szoftver oldalról egyaránt – az egyéb tárgyak minél alaposabb elsajátításában, illetve minél magasabb minőségű feldolgozásában, ezáltal megvalósítva a tantárgyak széleskörű integrációját. Cél, hogy az ötéves képzés során a diákok elsajátítsák a számítástechnikai eszközök biztonságos felhasználását, s a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazásával az információszerezési, -feldolgozási és átadási technikákkal ötvözve képessé váljanak akár több tantárgy témaköreit felölelő probléma megoldását nyújtó projektek kidolgozására önállóan is.

Cél, hogy az előkészítő év valamint a következő évek magasabb óraszámainak köszönhetően a tanulók olyan használható tudáshoz jussanak, amelynek birtokában a 11. évfolyam végére ECDL bizonyítványt szerezhetnek, vagy a 12. évfolyam végén előrehozott, illetve tanulmányaik végén, sikeres érettségi vizsgát tehetnek. A fentiek mellett főként az utolsó évfolyam anyaga – illetve a korábbi évfolyamok néhány témaköre is – túlmutat a

középfokú érettségi követelményrendszerén, s ezek teljesítésén túl a gyakorlati életben jól hasznosítható illetve akár a magasabb szintű versenyeken eredményes részvételt biztosító ismereteket közvetít, illetve lehetőséget nyújt az emelt szintű érettségire való felkészülésre is. Az előzőkben ismertetett, vizsgákra való felkészítés iránti igény alátámasztja a témakörök blokkosított elrendezését, melyek tehát nem spirálisan szélesedő tematikában, hanem modulszerűen jelennek meg. Ennek következtében a tanulók már az első év végén sikeresen vizsgázhatnak akár 4 ECDL-modulból is, melyet a következő években fokozatosan bővíthetnek.

A sportiskolai jellegből adódóan a hiányzások kompenzálása érdekében cél, hogy a tanulók tanulmányaik megkezdése elején elsajátítsák az e-learning alapjait, illetve az iskolában alkalmazott formáinak gyakorlati felhasználását, hogy későbbi távollétük esetén az egyéb tárgyakban is képesek legyenek ennek felhasználásával naprakész ismeretekkel rendelkezni.

9. évfolyam

Időkeret: 148 óra/év; 4 óra/hét

Témakörönként javasolt óraszámok:

Informatika alapismeretek	10 óra
Operációs rendszerek	10 óra
Szövegszerkesztés	44 óra
Prezentációkészítés	20 óra
Könyvtári informatika	10 óra
Információs társadalom	10 óra
Összetett projektek készítése	36 óra

A tanterv összesen 140 órára tervez konkrét tananyagot, ebben benne foglaltatik a témazárókra, javításokra felhasználható órák száma is. A megmaradt 8 órát a szaktanár osztja szét év eleji, év végi ismétlésre, illetve az évközi gyakorlások számára az osztály ismeretében.

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
I. Informatikai alapismeretek	Baleset és tűzvédelmi oktatás, a gépterem rendje.	A tanár előadásának aktív meghallgatása, a teremrend betartása.
	A számítástechnika története, számítógép-generációk, Neumann-elvek.	Előadásjegyzet készítése.
	A számítógép fizikai felépítése, főbb részei.	Vázlatok, sematikus ábrák készítése, a kézzelfogható alkatrészek illetve képek tanulmányozása
	Különböző perifériák és azok használata.	Vázlatkészítés, aktív tapasztalatszerzés a rendelkezésre álló perifériák használatában.

	Adat és információ, kódolás, számrendszerek.	Jegyzetkészítés, számrendszerek közti átváltás (2, 10 és 16-os számrendszerek).
II. Operációs rendszerek	A grafikus felhasználói felület, alapbeállítások.	Vázlatkészítés, képernyőrészek megmutatása, alapbeállítások megváltoztatása, visszaállítása.
	Fájl- és mappakezelés.	Könyvtárstruktúra ábrázolása, könyvtárak és mappák létrehozása, másolása, áthelyezése, átnevezése, fájlok keresése.
	Az adatkezelés eszközei: tömörítés, kicsomagolás, archiválás, adatvédelem.	Tömörítési eljárások elméleti hátterének feldolgozása, gyakorlati alkalmazása.
	A szoftver és a hardver karbantartó (segéd)programjai: víruskeresés és -irtás, víruspajzs, lemezkarbantartás.	Kiselőadás a vírusok kialakulásáról, fejlődéséről, fajtáiról, az ellenük való védekezés módjáról. Vírusirtó programok alkalmazása.
	A operációs rendszer segédprogramjai, egy egyszerű rajzoló program.	A segédprogramok által a gépkezelés elsajátítása, a programok felépítésének megismerése, egyszerűbb műveletek elvégzése, fájlok mentése, beolvasása.
	A helyi hálózat fogalma, használata.	Jegyzetelés, a helyi számítógépes környezet alapos megismerése, a hálózat biztonságos felhasználásának elsajátítása. Bejelentkezés különböző azonosítókkal, távoli gépek és háttértárolók elérése, fájlmásolás, - létrehozás távoli gépeken.
	Az e-learning fogalma, használata – a Moodle program kezelése.	Szakszöveg feldolgozása. A programba való belépés, abban való navigálás valamint felhasználásának elsajátítása a gyakorlatban.
III. Szövegszerkesztés		
Tipográfiai alapismeretek	A dokumentumok fajtái, részei és jellemzői.	Szakszöveg feldolgozása, kész példák vizsgálata
Szövegszerkesztési alapok	A szövegszerkesztő program indítása, megjelenése, a munkakörnyezet beállítása.	A program elindítása, a képernyőrészek megnevezése, megmutatása.

	A szövegbevitel lehetőségei.	Vázlatkészítés, gyakorlati megvalósítás: szövegek begépelése, beolvasása, fájlok megnyitása.
	Szövegek kijelölése, másolása, mozgatása, törlése.	Szövegblokk-műveletek alkalmazása a gyakorlatban többféle módon.
Karakterformázás	A karakterek jellemzői, ezek megváltoztatásának lehetőségei.	Szakszövegből vázlat készítése, a jellemzők megváltoztatása az eszközsor ikonjaival, illetve menüből.
Bekezdésformázás	A bekezdések jellemzői, ezek megváltoztatásának lehetőségei.	Vázlatkészítés, a jellemzők beállítása az eszközsor ikonjaival illetve menüből.
Objektumok	Szimbólumok beszúrása. Képek beszúrása, formázása.	A dokumentum illusztrálása képek és ábrák segítségével. A képek tulajdonságainak megváltoztatása.
Táblázatok	Táblázatok létrehozása, cellaformázási, szegélyformázási lehetőségek; automatikus formázások.	Táblázatok létrehozása a gyakorlatban, a különböző formázási lehetőségek megismerése, alkalmazása gyakorlati példákon keresztül.
Tabulátorok	Felhasználói tabulátorok fajtái, létrehozása, alkalmazási feltételei.	A tabulátorok fajtáinak tanulmányozása példákon keresztül. Létrehozásuk folyamatának ill. jellemzőik megváltoztatásának folyamatának ismerete és alkalmazása a gyakorlatban.
Felsorolás, és számozás, többszintű felsorolás	A felsorolás és számozás, többszintű felsorolás fogalma, alkalmazásának és beállításainak folyamata.	A felsorolások jelentőségének vizsgálata a vázlatkészítési technikák alapján vita keretében. A többszintű felsorolások vizsgálata kész példákon keresztül, létrehozásuk megismerése tanári prezentáció segítségével, majd gyakorlati megvalósítása önállóan.
Keresés és csere	Szövegjavítás a keresés és csere műveletével, speciális karakterek keresése és cseréje.	A szövegek keresésére, cseréjére vonatkozó igény felmerülése gyakorlati példákon keresztül, ezek megvalósítása.
Fejléc és lábléc	A fejléc és lábléc definíciója, megváltoztatásuk folyamata	Jegyzetelés, gyakorlati megvalósítás.

Körlevélkészítés	A körlevél fogalma, elméleti háttere. A megvalósítás lépései elméletben és gyakorlatban.	A körlevélkészítés igényének felmerülése gyakorlati példán keresztül. Körlevelek létrehozása a gyakorlatban.
Oldalbeállítás	Az oldal tulajdonságainak fogalma, beállítási lehetőségek, ezek jelentősége a dokumentum megjelenésére vonatkozóan. A jellemzők megváltoztatásának gyakorlati tudnivalói.	A tulajdonságok vizsgálata kész dokumentumok alapján, a jellemzők megváltoztatása a gyakorlatban. Összetett feladatok megoldása.
IV. Prezentációkészítés		
Prezentációkészítési alapismeretek	A prezentáció fogalma, alapelemei.	Vázlatkészítés prezentáció vagy forrásszöveg alapján.
	A program elindítása, felépítése, nézetei, jelentőségük.	A program elindítása a gyakorlatban, a nézetek és a képernyőelemek felismerése, megmutatása, munkája során a megfelelő alkalmazása.
A diák felépítése, alkotóelemei	Diarelendezések, diák formázása.	A különböző beépített elrendezések ismerete, a megfelelő kiválasztása A dia tulajdonságainak megváltoztatása.
	Az objektumok tulajdonságai.	A különböző objektum-típusok felismerése, tulajdonságaik módosítása.
	Szövegformázások.	A szövegszerkesztésből már ismert formázások végrehajtása, különbségek felismerése
	Fejléc és lábléc.	A fejléc és lábléc fogalma, a szövegszerkesztőhöz képest fellépő eltérések tanulmányozása, alkalmazásuk elsajátítása.
	Képek, mozgóképek és hangok.	Képek, mozgóképek és hangok beillesztése és formázása. A felhasználható forrásfájlok típusainak ismerete.
	A Rajz eszköztár.	A Rajz eszköztár elemeinek megismerése, segítségükkel egyszerűbb ábrák, képek létrehozása, a prezentáció esztétikus illusztrálása, díszítése.

	A mintadia fogalma, szerepe.	A mintadia szükségszerűségének megjelenése gyakorlati példában, alkalmazásának módja.
	Grafikonok, táblázatok, szervezeti ábrák.	A felsorolt objektumok fogalmának valamint tulajdonságaik megismerése, létrehozási folyamatuk realizálása, életből illetve egyéb tantárgyakból vett példákön való szemléltetése (pl. növényrendszertan, vállalati struktúra, táplálékláncok stb).
	További formázási lehetőségek.	A további formázási lehetőségek alkalmazása a gyakorlatban.
	Műveletek diákkal, áttűnések.	Az áttűnések és egyéni animációk különbsége, gyakorlati megvalósításuk.
	Effektusok hozzáadása.	
	Akciógombok.	Az akciógombok szerepe, létrehozásuk, jellemzőik megváltoztatása.
	Sablonok felhasználása.	Diasablonok alkalmazása a gyakorlatban.
Projekt munkák tervezésének és megvalósításának folyamata	A tervezés folyamata és annak realizálása a gyakorlatban.	Az elsajátított ismeretek komplex alkalmazása önálló illetve csoportmunka során.
V. Információs társadalom		
A kommunikáció	A kommunikáció általános modellje. Az információs és kommunikációs technológiák és rendszerek ismerete. Számítógépes információs rendszerek megismerése és alkalmazása, közhasznú információs források felhasználása.	A kommunikációs séma értelmezése, gyakorlati példák gyűjtése. Telekommunikációs modellek működésének bemutatása a gyakorlatban illetve tablókon. Irányított keresések véghezvitele az Interneten, a taláztatok (szövegek, képek és egyéb adatok) archiválása.
Információ és társadalom	Az Internet története, fejlődése, jelentősége. Hálózatok csoportosítása, topológiák, logikai felépítése. A modern információs társadalom jellemzői.	Szakszöveg feldolgozása, kiselőadás. Az informatika történetének illetve a modern informatikai társadalom jellemzőinek bemutatása prezentációval. Tanulói (irányított) vita az

	<p>Protokollok Az informatika etikai és jogi kérdései.</p>	<p>informatika etikai és jogi kérdéseiről. Érvelés az informatikai eszközhasználat mellett és ellen.</p>
	<p>Az Internet fontosabb szolgáltatásai.</p>	<p>Szakszöveg-feldolgozás, a szolgáltatások alkalmazása a gyakorlatban. Egy levelező rendszer használata, elektronikus levelek, csatolt állományok küldése és fogadása. Állományok letöltése az Internetről, és azok további felhasználása.</p>
<p>VI. Összetett projektek készítése</p>	<p>Önálló problémamegoldás - összetett feladatok különböző tantárgyak köréből – pl. tanulásmódszertan, irodalom, környezettan stb. Aktuális hírek, események feldolgozása prezentációk, kiselőadások formájában.</p>	<p>Feladataihoz a források létrehozása illetve felkutatása az Interneten, az állományok letöltése illetve elkészítése a további felhasználást lehetővé tevő formátumban. A feladatnak megoldás tervének elkészítése, majd végrehajtása a tanult eszközök felhasználásával.</p>
<p>VII. Könyvtári informatika</p>		
<p>Általános könyvtárhasználati ismeretek. Nyomtatott dokumentumok</p>	<p>A tanult ismeretek összefoglalása.</p>	<p>A könyvtártípusokról, és a raktári rendről összeállított kérdések megválaszolása, írásban. Egy választott vagy megadott könyv, és/vagy folyóirat, típusának, formai és tartalmi elemeinek leírása.</p>
<p>Nem nyomtatott dokumentumok</p>	<p>Vizuális, auditív, audiovizuális és géppel olvasható dokumentumok.</p>	<p>Az idegen nyelv tanulásánál használt nem nyomtatott dokumentumok megkeresése a könyvtár állományában. Egy dokumentum kiválasztása, mely kapcsolódik az adott nyelv tanulásához és az óra anyagához.</p>
<p>Direkt tájékoztatási eszközök</p>	<p>Segédkönyvek: lexikon, szótár, adattárak, atlaszok, kronológiák.</p>	<p>Az idegen nyelv, a matematika a testnevelés és az informatika segédkönyveinek megkeresése, a bennük való tájékozódás gyakorlása.</p>

<p>Indirekt tájékoztatási eszközök</p>	<p>Katalógus, bibliográfia, számítógépes adatbázis.</p>	<p>Könyvtári osztályozási rendszer felelevenítése után, a könyvtár állományából tartalom szerinti keresési feladatok elvégzése, csoport munkában, katalógusból, vagy adatbázisból. A legsikeresebb kereső demonstrálja a végzett munkáját, előadja a keresés lépéseit.</p>
<p>Önálló kutatási projekt, szaktanárral (nyelvi, matematika, informatika, testnevelés) egyeztetett témában.</p>	<p>A szellemi munka technikája. Anyaggyűjtés: tájékozódás, forráskeresés, szövegfeldolgozás. Az információ feldolgozása: szelekció, rendszerezés, vázlatkészítés, szövegalkotás, számítógépes szövegszerkesztés, irodalomjegyzék készítés, hivatkozás, idézet.</p>	<p>1. tájékozódás a választott témáról. A téma meghatározása tárgyszavakban. A hozzákapcsolódó szakjelzetek kiválasztása. Betűrendes keresés a tárgyszavak alapján a kézikönyvtár állományában. 2. Tájékozódás a szakirodalomban, bibliográfiák segítségével. Az időszak kiadványok használatával. 3. Anyaggyűjtés: hálózati forrásokból (helyszínen a számítógépterem) Interneten elérhető bibliográfiai adatbázisok, online katalógusok, elektronikus könyvtárak. 4. Irodalomjegyzék összeállítása, a hivatkozás, forrásjelölés bibliográfiai és etikai szabályainak betartásával. 5. – 6. alkalommal (óra) a téma feldolgozása.</p>

Követelmények:

Az informatikai alapismeretek

Ismerje a gépterem szabályait, esetleges veszélyeit, és képes legyen az eszközök és berendezések felelősségteljes felhasználására. Sajátítsa el a számítógép-kezelés alapjait, mozogjon biztonságosan és otthonosan a számítástechnikai környezetben, különböző feladatok megoldásához körültekintően tudja kiválasztani a megfelelő informatikai eszközöket (hardver- és szoftvereszközöket egyaránt), és legyen képes azokat biztonságosan kezelni, s ezek segítségével pontos, precíz munkavégzést prezentáljon.

Legyen tisztában a számítógépes munkakörnyezet munkavédelmi és ergonómiai kérdéseivel.

Ismerje az informatika fejlődéstörténetének főbb fázisait, eseményeit.

Ismerje az analóg és a digitális jel fogalmát, különbözőségeit. Legyen tisztában a kódolás fogalmával, ismerje a kettes és tizenhatos számrendszerek jelentőségét, valamint az ezek közti, valamint a tízes számrendszerből illetve a tízes számrendszerbe való átváltás folyamatát elméletben és gyakorlatban egyaránt.

Fontos, hogy a tanulóban kialakuljon az igény az informatikai ismeretek folyamatos megújítása iránt.

Operációs rendszerek

A tanuló ismerje a tanult operációs rendszer (grafikus) felhasználói felületét és felépítését; tudja kezelni a könyvtárszerkezetet valamint az állománykezelés, és mappakezelés lehetőségeit.

El tudja látni a lemezkarbantartás feladatait: mágneses és optikai lemez törlése, új lemez használatba vétele, másolás lemezre és beolvasás lemezről, pendrive használata.

Ismerje és gyakorlatban is tudja alkalmazni az operációs rendszer segédprogramjait, képes legyen azokkal különböző típusú állományok létrehozására.

Értse a tömörítés lényegét, az archiválás és az adatvédelem szükségességét. Tudjon tömöríteni és kicsomagolni.

Ismerje a vírus fogalmát, a leggyakoribb vírusok típusait, terjedési módját, valamint a védekezés eszközeit, módszereit.

Ismerje a helyi hálózat működési elvét, felhasználási lehetőségeit.

Tisztában legyen az e-learning fogalmával, szerepével és biztonságos felhasználásának feltételeivel. Gyakorlatban tudja alkalmazni a tanult segédprogramot, felületén kiigazodjon.

Szövegszerkesztés

A tanuló tudja kezelni a megismert szövegszerkesztő programot, ismerje felhasználói felületét, használja ki lehetőségeit.

Tudjon önállóan készíteni egyszerű szöveges dokumentumokat esztétikus formában, helyes és igényes megfogalmazás mellett, az elsajátított beállítási lehetőségek komplex felhasználásával.

Részletes feladatlírás esetén képes legyen bármilyen dokumentum előállítására.

Ismerje a dokumentum részeit, a szövegek alapelemeit, s azok tulajdonságait.

Ismerje a fontosabb dokumentum-típusokat - meghívó, levél stb. – tisztában legyen ezek lehetséges tartalmával, szerkezetével, és képes legyen önállóan is létrehozni ezeket.

Tudja kezelni a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit, mint pl. helyesírásellenőrző, szinoníma-szótár.

Képes legyen szöveges dokumentumait képpel, táblázattal, illetve akár más programok által készített objektumokkal illusztrálni.

Tudjon különféle formátumú dokumentumot megnyitni, menteni és nyomtatni.

Prezentációkészítés

A tanuló képes kezelni a tanult prezentációkészítő programot, ismeri annak felhasználói felületeit, munkájában a megfelelőet alkalmazza, lehetőségeit fel tudja használni.

A beépített eszköztár segítségével képes egyszerűbb ábrák, rajzok létrehozására, ezek elrendezését, sorrendjét megfelelően megváltoztatni, illetve csoportba foglalásukat véghezvinni. A létrehozott ábrákat képes a prezentáció szerves részévé tenni.

Képes a szükséges adatok táblázatos formában történő rögzítésére, az adatok vizuális ábrázolására grafikonon, a szervezeti ábrák értő és megfelelő alkalmazására, valamint ezek formázására illetve a bemutatójába való beillesztésükre.

Információs társadalom

A tanuló ismerje és gyakorlatban képes legyen használni a telekommunikációs eszközöket és rendszereket, és képes legyen ezek segítségével bekapcsolódni az információs társadalomba.

Képes legyen a fenti eszközök használatával – különös tekintettel az Internet alkalmazására – adott témában információt szerezni, feldolgozni, archiválni és további munkájában felhasználni, illetve ezek segítségével ismereteit gyarapítani.

Képes legyen a hálózatokat többféle szempont alapján csoportosítani. Ismerje a hálózati topológiákat és logikai felépítését, valamint a protokoll fogalmát.

Ismerje és gyakorlatban alkalmazni tudja az Internet fontosabb szolgáltatásait, ismerje és tartsa be a szolgáltatások használati szabályait.

Ismerjen egy levelezési rendszert. Tudjon elektronikus levelet írni és fogadni, illetve megválaszolni, leveleihez különböző típusú állományokat csatolni és azokat megnyitni.

Képes legyen az Internetről állományokat letölteni a további felhasználásra megfelelő formátumban.

Tudjon egy böngészőt használni, s ismerje annak navigációs eszközeit.

Ismerje az Internet etikai és jogi problémáit, különös tekintettel az adatbiztonság és az adatvédelem, valamint a szerzői jogok kérdésére.

Képes legyen saját és társai sportágával kapcsolatos információs, aktuális hírek keresésére az Interneten, illetve azok kívánt módon történő felhasználására.

Összetett projektek készítése

Képes legyen a problémamegoldás teljes folyamatát átlátni és végrehajtani a tervezéstől a felhasználandó szöveges információk, illetve egyéb illusztrációk – képek, mozgóképek, hangok, ábrák, diagramok stb. – elkészítésén illetve megszerzésén át egészen a megvalósításig, sőt munkája bemutatásáig, kommunikálásáig önálló és csoportmunkában egyaránt.

Fel tudja használni a tanév során megismert alkalmazói programokat és informatikai eszközöket, módszereket értő és komplex alkalmazással a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó projektek önálló feldolgozása során. Az adott probléma megoldásához ki tudja választani az általa ismert módszerek és eszközök közül a megfelelőt, és azzal esztétikus, világos formában megadni a probléma megoldását.

Könyvtári informatika

A tanuló legyen képes alkalmazni azokat az ismereteket, amelyeket könyvtári informatika, és a tantárgyi szakórákon az általános iskolai tanulmányai során szerzett. Ismerje a projekt módszer lépéseit, egy téma feldolgozásának fázisait.

A cselekvő tanulást segítő projekt módszer során tudjon információt keresni, feldolgozni.

Az informatikai tudását gyakorolva, a szaktanárok által kiadott téma írott dolgozatát készítse el.

Tanulást segítő ajánlott eszközök

A Moodle ingyenesen letölthető és szabadon felhasználható e-learning keretrendszer.

10. évfolyam

Időkeret: 74 óra/év; 2 óra/hét

Témakörönként javasolt óraszámok:

Táblázatkezelés	20 óra
Grafikai programok	20 óra
Weblapszerkesztés	16 óra
Projekt munkák	8 óra

A tanterv összesen 70 órára tervez konkrét tananyagot, ebben benne foglaltatik a gyakorlásra, témazárókra, számonkérésre, javításokra felhasználható órák száma is. A megmaradt 4 órát a szaktanár osztja szét év eleji, év végi ismétlésre, illetve az évközi gyakorlások számára az osztály ismeretében.

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
I. Táblázatkezelés		
A táblázatkezelők története	Rövid történeti áttekintés.	Szakszöveg feldolgozása, vázlatkészítés
A táblázatkezelők alapfogalmai	A táblázatkezelő program indítása, a képernyő felépítése, alapfogalmak: munkafüzet, munkalap, koordináták, cella, aktív cella, sorok, oszlopok. Az adatbevitel és a kijelölés módjai. Mozgás nagy táblázatokban.	Az alapfogalmak, a munkaterület megismerése, az adatbevitel és kijelölés módjainak alkalmazása a gyakorlatban. Oszlopokkal és sorokkal végzett műveletek. Különböző kurzormozgató billentyűkombinációk alkalmazása.
Adattípusok	Az adattípusok, és ezek jellemzői.	A különböző adattípusok és jellemzőik megismerése és vizsgálata a gyakorlatban.
Formázások	Cellaformázás: igazítás, szegély, mintázat, karakterformázás, számformázás, egyéni számformátum megadása.	A szövegszerkesztő programból ismert formázások átismétlése. A számformátumok önálló felfedezése, egyéni formátumkódok megadása. Különleges cellaformátumok használata.
Automatikus kitöltés	Az automatikus kitöltés, egyéni listák megadása.	Az automatikus kitöltés fogalmának, szerepének meghatározása gyakorlati példákon keresztül. Az egyéni listák megadása a gyakorlatban.

Képletek és függvények	Képletek bevitele, a hivatkozás fajtái (relatív, abszolút és vegyes hivatkozás).	A képletek elemeinek meghatározása. A különböző hivatkozások funkcióinak felfedezése gyakorlati feladatokon keresztül.
	Automatikus statisztikai számítások (AUTOSZUM, ÁTLAG, MIN, MAX).	A megfelelő függvények kiválasztása a feladatmegoldás során.
	Feltételes függvény: HA.	A logikai műveletek gyakorlása, gondolkozási módszerek fejlesztése.
	Matematikai (és trigonometrikus) függvények.	A matematikából ismert (és még nem ismert) függvények gyakorlati felhasználása, értelmezése.
	Diagramkészítés.	Adatok szemléltetése diagramon, a diagram formázása. A kapott ábrák értelmezése. Matematikai függvények rajzolása, a problémák, hiányosságok feltárása.
	Elemek száma (DARAB, DARAB2, DARABTELI, DARABÜRES).	Különböző számlálások elvégzése a sokaságban.
	Mátrixfüggvények (VKERES, FKERES).	A keresőfüggvények működésének megértése, alkalmazásuk életszerű példákban.
	Egy érték koordinátája (HOL.VAN), illetve annak felhasználása (INDEX).	A sokaság bizonyos tulajdonságú egyedeinek kikeresése, azonosítása a gyakorlatban.
	Szövegkezelő függvények.	A különböző szövegkezelő függvények használata a szövegek feldolgozása során.
Munka nagy táblázatokkal	Többlapos munkafüzetek. Műveletek munkalapokkal. Hivatkozások több munkalap esetén. Azonos tartalmak létrehozása több munkalapon.	Munkalapokkal végzett műveletek: beszúrás, törlés, áthelyezés, átnevezés, összekapcsolás. Több munkalapos állományokban másik munkalapra való hivatkozások alkalmazása.
Oldalbeállítások	Az oldalbeállítás lehetőségei, új funkciók megjelenése a szövegszerkesztő programokhoz képest. Tantárgyi feladatok megoldása.	A tájolás, méretezés, kényszeroldaltörések szerepének felfedezése. Az ismétlődő sorok és oszlopok jelentősége. Fejléc és lábléc beszúrása.

Problémamegoldás táblázatkezelővel	A mindennapi életben előforduló problémák.	Az adatok egyszerű, jól áttekinthető táblázatba rendezése önállóan, akár szöveges feladat alapján is. Statisztikai problémákat megoldása táblázatkezelővel. Az információk szemléletes ábrázolása diagramon, és a kapott eredmények elemzése, értékelése.
II. Grafikus programok		
A számítógépes grafika alapjai	A színkezelés elmélete Rasztergrafikus és vektorgrafikus formátum. Képmegjelenítés a számítógépen.	Szakszöveg feldolgozás, vázlatkészítés vagy kiselőadás tartása prezentációval.
Képszerkesztés – grafika	A tanítandó professzionális grafikus program képernyőfelépítése, a program részei, alapfogalmak, az eszköztár elemei.	Jegyzetelés, lényegkiemelés a prezentációból. Munkakörnyezet beállítása. A paletta elemeinek használata.
	Képek betöltése, mentése, új kép létrehozása, további lehetőségek.	A megismert lehetőségek alkalmazása gyakorlatban.
	Képmódok és színcsatornák.	Rajzoló eszközök, színmegadási lehetőségek, a munkát segítő eszközök használata.
	Kijelölés és kivágás.	Különböző kijelölő eszközök jellemzői, alkalmazása.
	A kép módosítása.	Színkezelés, egyéb jellemzők megváltoztatása. Festés, rajzolás, előzményecset, kontúrok módosítása, fényerősség módosítása.
	Rétegek.	Fogalomalkotás, a rétegek szerepének, jelentőségének megismerése, műveletvégzés rétegekkel. Korrekciós réteg létrehozása.
	Maszkok.	Fogalomalkotás, maszkká alakítás, rétegmaszkkal végzett műveletek.
	A kép, réteg és kijelölés transzformálása.	A kijelölt elemekkel végzett műveletek alkalmazása a gyakorlatban.
	Másolatok készítése.	A másolatok jelentősége, létrehozásukra szolgáló eszközök megismerése, használata.
	Szövegek és szövegmaszkok.	Szövegek elhelyezése, formázása a képen, szövegmaszkok alkalmazása.

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv
 NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

	Vonalak, nyilak és görbék.	A új objektumok alkalmazása.
	Szűrők. Különböző szűrő-eszközök tulajdonságai, hatása.	A szűrőeszközök alkalmazása mintafeladatokon.
	Egyéni problémamegoldás a tanult eszközök segítségével (képjavítás).	A tanult ismeretek önálló, komplex felhasználása összetett feladatok megoldása során.
III. Weblapszerkesztés		
	Grafikus weblapszerkesztő program indítása, képernyő felépítése.	A képernyőrészek felismerése, megmutatása.
	Egyszerű objektumok elhelyezése illetve ezek formázása az oldalon.	Egyoldalas, szöveget, képet és tartalmazó egyoldalas weblapok létrehozása, ezek kódjának tanulmányozása.
	A hivatkozások szerepe és megadása.	Többoldalas weblapok létrehozása, összekapcsolásuk hivatkozással. Mozgás egy oldalon belül a hipertext segítségével.
	Címsor, háttérszín és háttérképek beállításának lehetőségei.	A kiemelt jellemzők megadása.
	Mozgóképek és hangok, háttérhangok az oldalon.	Az adott objektumok beillesztési folyamatának megismerése és elsajátítása.
	Táblázatok funkciója és alkalmazása.	A táblázatok szerepe a weblapkészítésben, gyakorlati alkalmazásuk.
Projekt munkák	Összetett feladatok (grafikai és weblapszerkesztés!).	Az év során elsajátított ismeretek önálló alkalmazása komplex feladatokon keresztül. Saját magát, illetve sportágát bemutató weblap készítése és publikálása az iskola honlapjának részeként.

Követelmények:

Táblázatkezelés

A tanuló tudja kezelni a tanult táblázatkezelő programot, és tudja használni annak lehetőségeit.

Adott adatokat képes legyen táblázatba rendezni, azokon elemi matematika számításokat végezni, illetve statisztikai vagy matematikai függvényekkel bizonyos értékeket számolni. Tudja adatait bizonyos tulajdonságuk szerint csoportosítani, rendezni. Képes legyen a kapott eredmények szemléletes megjelenítésére megfelelő diagramtípus választásával, munkáját esztétikusan, rendezetten formázni.

Legyen képes egyszerű kimutatások készítésére.

Tudjon többféle formátumú táblázatot megnyitni, menteni és nyomtatni.

Ismerje a cella, az oszlop, a sor, az aktív cella és a tartomány, a munkalap és a munkafüzet fogalmát, valamint a különböző hivatkozások fogalmát, illetve a közöttük levő eltéréseket.

Képes legyen sportágakhoz kapcsolódó eredménytáblák tervezésére, összefüggések feltérképezésére és a táblák táblázatkezelő programban való létrehozására, azok esztétikus, jól áttekinthető formában történő megjelenítésére.

Grafikai programok

El tudja indítani a megismert grafikai programot, ismerje kezelőfelületét. Tudjon grafikát, illetve képállományokat megnyitni, menteni és nyomtatni.

Tudjon elemi ábrákat rajzolni, javítani, transzformálni.

Tudjon képeket képfeldolgozó programmal kezelni, módosítani, minőségét javítani.

Grafikus ábráit, képeit tudja szöveges környezetben esztétikusan elhelyezni

Weblapszerkesztés

Ismerje a weblap jellemző elemeit. Képes legyen a címsor, a háttérszín, illetve háttérkép megadására, valamint különböző színű, méretű és igazítású szövegek, listák, táblázatok, képek, mozgóképek és hivatkozások elhelyezése egy grafikus weblapszerkesztővel. Tudjon egyszerű weblap szerkesztési feladatot elvégezni, a létrehozott weblapot publikálni, ennek segítségével szöveges dokumentumokat, adatállományokat hálózatra elhelyezni.

Ismerje fel a hiperszövegek szükségességét, és képes legyen hiperszöveget tartalmazó dokumentumokat készíteni.

Képes legyen saját weblapját megtervezni, esztétikus és áttekinthető formában létrehozni, és azt publikálni.

Projekt munkák

Képes legyen a tanév során elsajátított ismereteket különböző tantárgyakba, aktuális hírekbe integrálva a problémamegoldás teljes folyamatát átlátni és végrehajtani a tervezéstől a felhasználandó szöveges információk, illetve egyéb illusztrációk – képek, mozgóképek, hangok, ábrák, diagramok stb. – elkészítésén illetve megszerzésén át egészen a megvalósításig, sőt munkája bemutatásáig, kommunikálásáig önálló és csoportmunkában egyaránt.

Fel tudja használni a tanév során megismert alkalmazói programokat és informatikai eszközöket, módszereket értő és komplex alkalmazással a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó projektek önálló feldolgozása során. Az adott probléma megoldásához ki tudja választani az általa ismert módszerek és eszközök közül a megfelelőt, és azzal esztétikus, világos formában megadni a probléma megoldását.

11. évfolyam

Időkeret: 74 óra/év; 2 óra/hét

Témakörönként javasolt óraszámok:

Dokumentumkészítés	8 óra
Táblázatkezelés	10 óra
Multimédia az informatikában	30 óra
Algoritmikus gondolkodás – a programozás alapjai	22 óra

A tanterv összesen 70 órára tervez konkrét tananyagot, ebben benne foglaltatik a témazárókra, javításokra felhasználható órák száma is. A megmaradt 4 órát a szaktanár osztja szét év eleji, év végi ismétlésre, illetve az évközi gyakorlások számára az osztály ismeretében.

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanuló tevékenységek
I. Dokumentumkészítés	Nagy dokumentumok létrehozása és szerkesztése. Tartalomjegyzék, oldalszámzás. Eltérő szakaszbeállítások, különböző élőfej, tájolás stb. Címsorok használata.	A nagy dokumentumok esetén felmerülő problémák vizsgálata és megoldása egy mintaszöveg alapján.
	Sablonok használata és létrehozása. A további Clipart elemek az Interneten.	A Word beépített sablonjainak felhasználása önéletrajz elkészítéséhez. Online adatbázisok megismerése és elemeinek felhasználása sablonként illetve a clipart bővítése.
II. Táblázatkezelés	Táblázatok védelme Nagyméretű táblázatok használata.	A védelem értelmezése, gyakorlati beállítása. Mozgás nagyméretű mintatáblázatokban.
	Adatbázis kezelő funkciók alkalmazása.	Az adatbázis fogalmának tisztázása, többkulcsos rendezések, adatok szűrése.
III. Multimédia az informatikában		
Hangok	A hangok digitális jellé alakítása, tárolása. Hangok kezelése – vágás, javítás, tempó, frekvencia, hangmagasság illetve további tulajdonságainak módosítása.	Szakszöveg feldolgozás. Hangok kezelése az Audacity programban életszerű, gyakorlati feladatok megoldása során.
	Különböző hangformátumok átalakítása.	A GermaniXEncoder program használata.
Mozgóképek	Analog felvételek digitalizálása, lejátszása, szerkesztése. Egyes filmkockák képként való kiemelése további felhasználás céljából.	Az elméleti háttér jegyzetelése, vázlatkészítés. Digitalizálás a gyakorlatban. Videó-szerkesztés a Windows Movie Maker programmal. A kész mű megtekintése - Media Player Classic. Filmkockák kivágása és elmentése a MovieSnapShot segítségével.
	A képernyőn folyó munka rögzítése.	A Camstudio segédprogram használata.
	Animált GIF állományok létrehozása.	
	Képek diavetítés-szerű lejátszása feliratozással, effektekkel.	A Photo Story program alkalmazása.

„Multimédia”	Különböző típusú média szerkesztése, kezelése, összehangolása, oktatóprogram készítése, narrátor alávágása.	A korábban létrehozott mozgóképek és hangok összeszerkesztése, bemutatkozó film, oktatóprogram készítése. (Movie Maker)
Projekt munkák	A megismert hardver és szoftver eszközök értő módon történő felhasználása problémamegoldás során	„Gyurmafilm” készítése digitális fényképezőgéppel valamint videó-szerkesztővel.
		Biológiai szemléltető kisfilm: digitális kamera használata egy növény növekedésének bemutatására.
		Informatikai oktatóprogram létrehozása a képernyőn történő egérmozgások rögzítése, illetve ennek kommentálása segítségével.
IV. Algoritmikus gondolkodás – a programozás alapjai		
	Történeti bevezetés.	Kiselőadás, vázlatkészítés.
	Programtervezési módszerek.	Szakszöveg feldolgozása.
	A programozás alapfogalmai, alapelemei, betartandó szabályok.	Vázlatkészítés, érvelés a szabályok mellett és ellen.
	A programtervezés rajzos módszerei.	Szerkezeti ábra, stuktogram illetve folyamatábra értelmezése kész példákon. Adott problémára önálló rajzos programtervezés.
	Szöveges algoritmus. Lépésenkénti finomítások elve. Felülről lefelé kifejtés elve.	A módszeres programozás elveinek betartása mellett szöveges algoritmusok létrehozása a mindennapi élet eseményeire.
	A tesztelés és hibakeresés módszerei.	Kiselőadás, vita.

Követelmények:

Dokumentumkészítés

Képes legyen nagy dokumentumokat rendezett, esztétikus formában létrehozni, és az azokban felmerülő problémákat önállóan megoldani.

Ismerje a sablonok szerepét, felhasználási módját, tudjon saját sablont létrehozni. Képes legyen az Interneten fellelhető sablonokat és clipart-bővítményeket munkáiba integrálni, valamint a hétköznapi életben felmerült igények szerint megkeresni azokat.

Táblázatkezelés

Képes legyen védett táblázatok létrehozására. Biztonságosan mozogjon a nagyméretű táblázatokban is.

Ismerje az adatbázis-kezelés fogalmát, egyszerűbb funkcióinak megvalósulását a táblázatkezelő programban. Tudjon adatokat több kulcs alapján is rendezni, szűrni.

Multimédia az informatikában

Ismerje, és tudja használni a tanult programokat. Képes legyen a felmerülő problémához kiválasztani és alkalmazni a megfelelő médiatípust, valamint az annak megfelelő programot.

Esztétikus, áttekinthető, világos megoldását nyújtsa a komplex gondolkodási, tervezési és megvalósítási folyamatot igénylő problémáknak.

Algoritmikus gondolkodás – a programozás alapjai

A tanuló ismerje a programozás történetét, a programtervezési módszereket, a programozás alapfogalmait, alapelemeit és a betartandó szabályokat.

A tanuló legyen képes egy programozási feladatot szabatosan megfogalmazni, tudjon pontos feladat-meghatározás után adatmodellt felállítani.

Ismerje a szerkezeti ábrát, a stuktogramot és a szöveges algoritmust, mint algoritmus leíró eszközt, és képes legyen ezek használatára.

Projekt munkák

Képes legyen a tanév során elsajátított ismereteket különböző tantárgyakba, aktuális hírekbe integrálva a problémamegoldás teljes folyamatát átlátni és végrehajtani a tervezéstől a felhasználandó szöveges információk, illetve egyéb illusztrációk – képek, mozgóképek, hangok, ábrák, diagramok stb. – elkészítésén illetve megszerzésén át egészen a megvalósításig, sőt munkája bemutatásáig, kommunikálásáig önálló és csoportmunkában egyaránt.

Fel tudja használni a tanév során megismert alkalmazói programokat és informatikai eszközöket, módszereket értő és komplex alkalmazással a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó projektek önálló feldolgozása során. Az adott probléma megoldásához ki tudja választani az általa ismert módszerek és eszközök közül a megfelelőt, és azzal esztétikus, világos formában megadni a probléma megoldását.

Tanulást segítő ajánlott eszközök

- Hangok: Audacity, GermaniXEncoder.
- Mozgóképek: Media Player Classic, MovieSnapShot, Camstudio
- Képek: Photo Story
- Szerkesztés: Windows Movie Maker

Melyek mindegyike ingyenesen letölthető shareware program.

12. évfolyam

Időkeret: 37 óra/év; 1 óra/hét

Témakörönként javasolt óraszámok:

Adatbáziskezelés	18 óra
Programozás	8 óra
Projektmunka	7 óra

A tanterv összesen 33 órára tervez konkrét tananyagot, ebben benne foglaltatik a témazárókra, javításokra felhasználható órák száma is. A megmaradt 4 órát a szaktanár osztja szét év eleji, év végi ismétlésre, illetve az évközi gyakorlások számára az osztály ismeretében.

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
I. Adatbázis kezelés		
	Az adatbázis-kezelés alapfogalmai, az adatbázis-kezelő program interaktív használata.	Jegyzetelés, vázlatkészítés.
	Adattípusok és jellemzőik. Adatbevitel, adatok módosítása, törlése.	Különböző adatok alkalmazása, különbségeik felmérése.
	Adatbázisok létrehozása, karbantartása.	Adatbázis létrehozása, karbantartása a gyakorlatban.
Alapvető adatbázis-kezelési műveletek	Lekérdezések, függvények használata. Keresés, válogatás, rendezés, szűrés. Összesítés.	Lekérdezések, függvények, keresés, válogatás, rendezés, szűrés valamint összesítés alkalmazása gyakorlati példákban.
Képernyőn és nyomtatásban megjelenő formátumok	Űrlapok használata Jelentések készítése.	Űrlapok és jelentések készítése, formázása.
II. Programozás		
	Egyszerű programozási tételek.	A programozási tételek feldolgozása, alkalmazása gyakorlati példákra.
	Az algoritmusok kódolása.	Kódolás egy tanítható programozási nyelvre.
IV. Projektmunka	A megismert hardver és szoftver eszközök értő módon történő felhasználása problémamegoldás során.	Önálló feladatmegoldás az eszközválasztástól kezdve a tervezésen és a felhasználandó anyagok létrehozásán illetve felkutatásán keresztül a megvalósításig illetve az elkészült projekt bemutatásáig.

Követelmények:

Adatbáziskezelés

Ismerje az adatbáziskezelés alapfogalmait, tudjon különbséget tenni adattábla és adatbázis között. Képes legyen rendelkezésére álló adathalmazból adatrekordokat összeállítani. Legyen tisztában az adattábla, az indexelés és a kulcs fogalmával, tudjon kulcsmezőt definiálni, ismerje annak szerepét. Ismerje az adatbázis-kezelőben használatos adattípusokat (szöveg, különböző számtípusok, dátum, logikai), illetve az ezeken végezhető műveleteket, s tudja ezeket az adatoknak megfelelően kiválasztani.

Tudjon létező adatbázist megnyitni, abból az adatokat a képernyőn megjeleníteni.

Képes legyen létező adatbázis módosítására, tudjon rekordokat vagy egyes mezőket törölni, vagy a benne levő adatokat újjal felülírni. Tudja a módosított adatokat kimenteni.

Tudjon megadott szerkezetű adattáblát létrehozni. Képes legyen az adattábla mezőit helyesen kiválasztani, a kulcsmezőt meghatározni, az új táblát feltölteni. Tudjon a létező adatbázisban adott feltételeknek megfelelő rekordokat megjeleníteni és azokkal műveleteket végezni.

A feladat értelmezésével képes legyen a megjelenítendő mezők kiválasztására. Tudjon az adattáblából számítandó információkat megjeleníteni.

Tudjon adott mezők felhasználásával jelentést kialakítani és nyomtatni.

A tanuló biztonságosan tudja kezelni a rendelkezésére álló adatbázis-kezelő programot, legyen képes adatmodellt alkotni egy konkrét feladat alapján. Az adatmodell alapján tudjon adatbázist definiálni, annak tartalmát folyamatosan karbantartani.

Tudjon egyszerű adatbeviteli sémát (úrlapot) tervezni és alkalmazni.

Tudjon adattáblák között kapcsolatokat felismerni és felépíteni.

Nagy adatbázisokból is tudjon lekérdezéssel információt nyerni, a kinyert adatokat tudja esztétikus, használható formába elrendezni.

Programozás

Ismerje és készségszinten alkalmazni tudja az egyszerűbb programozási tételeket. Tudjon a megoldandó feladathoz algoritmust készíteni.

Képes legyen algoritmusok számítógépes megvalósítására, az elkészült algoritmus helyességének ellenőrzésére. A tanuló legyen képes egy programozási feladatot egy magasszintű programozási nyelven megoldani.

Legyen képes használni egy programozási nyelv fejlesztői környezetét, legyen képes tesztelni programját, hibát keresni, majd javítani benne.

Projekt munkák

Képes legyen a tanév során elsajátított ismereteket különböző tantárgyakba, aktuális hírekbe integrálva a problémamegoldás teljes folyamatát átlátni és végrehajtani a tervezéstől a felhasználandó szöveges információk, illetve egyéb illusztrációk – képek, mozgóképek, hangok, ábrák, diagramok stb. – elkészítésén illetve megszerzésén át egészen a megvalósításig, sőt munkája bemutatásáig, kommunikálásáig önálló és csoportmunkában egyaránt.

Fel tudja használni a tanév során megismert alkalmazói programokat és informatikai eszközöket, módszereket értő és komplex alkalmazással a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó projektek önálló feldolgozása során. Az adott probléma megoldásához ki tudja választani az általa ismert módszerek és eszközök közül a megfelelőt, és azzal esztétikus, világos formában megadni a probléma megoldását.

13. évfolyam

Időkeret: 37 óra/év; 1 óra/hét

Témakörönként javasolt óraszámok:

Informatikai alapismeretek	2 óra
Operációs rendszerek	2 óra
Internet	2 óra
Szövegszerkesztés	3 óra
Prezentációkészítés	3 óra
Táblázatkezelés	3 óra
Számítógépes grafika	3 óra
Multimédia	3 óra
Adatbázis-kezelés	3 óra
Programozás	5óra
Projekt munkák	5 óra

A tanterv összesen 34 órára tervez konkrét tananyagot, ebben benne foglaltatik a témazárókra, javításokra felhasználható órák száma is. A megmaradt 3 órát a szaktanár osztja szét év eleji, év végi ismétlésre, illetve az évközi gyakorlások számára az osztály ismeretében. A könyvtárhasználat tematikus tananyaga külön modulban található.

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
I. Informatikai alapismeretek	A korábbiakban tanult ismeretek átismétlése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Információkeresés az aktualitásokra vonatkozóan.
II: Operációs rendszerek	A korábbiakban tanult ismeretek átismétlése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.
III. Internet	A korábbiakban tanult ismeretek átismétlése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.
IV. Szövegszerkesztés	A korábbiakban tanult ismeretek átismétlése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.
V. Prezentációkészítés	A korábbiakban tanult ismeretek átismétlése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.
VI. Táblázatkezelés	A korábbiakban tanult ismeretek átismétlése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.
VII. Számítógépes grafika	A korábbiakban tanult ismeretek átismétlése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.
VIII. Multimédia	A korábbiakban tanult ismeretek átismétlése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.

IX. Adatbázis-kezelés	A korábbiakban tanult ismeretek átisméltése, az aktualitásokkal, újdonságokkal kiegészítve.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.
X. Programozás	A korábbiakban tanult ismeretek átisméltése, kibővítése, illetve kiegészítése az aktualitásokkal, újdonságokkal.	Önálló algoritmizálás és kódolás kitűzött feladatokon keresztül.
XI. Projekt munkák	A megismert új lehetőségek kiaknázása komplex feladatokon keresztül.	Az új programverziók, új funkciók feltérképezése, elsajátítása.

Követelmények:

A záró évfolyamon minden témakör esetében követelmény a legfrissebb programok használatára való képesség, az újonnan megjelent funkciók alkalmazási lehetőségeinek ismerete, és ezek felhasználása a mindennapi életben felmerült feladatok során éppúgy, mint a különböző tantárgyakba való integrálásuk.

A tanuló képes legyen az öt év során megszerzett ismereteit a gyakorlati problémáinak megoldása érdekében felhasználni, a legújabb technológiai vívmányként megjelenő hardvereszközök megfelelő megválasztásával valamint az alkalmazói programok biztonságos felhasználásával, illetve ezek összehangolt kombinálásával.

ANYANYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

Nyelvi előkészítő évfolyam

A tantárgy tanulásának célja:

Az általános iskolában tanult, a mai magyar nyelv szakszerű, árnyalt és igényes használatához szükséges nyelvtani ismeretek rendszerezése, elmélyítése, alkalmazása. A kommunikációs ismeretek, készségek, érzékenység aktív, tudatos fejlesztése. Olyan korszerű ismeretek elmélyítése, amelyek révén a tanulóban tudatosul a kommunikáció egyetemessége, a kommunikációs megnyilvánulások kulturáltságának fontossága. A magyar nyelv kommunikációs közegként, eszközként és társadalmi jelenséggé váló értelmezése, annak felismerése, hogy a nyelv rendszer, hogy a nyelvnek anyanyelvként való birtoklása tartja össze a nyelvközösséget, közvetíti a világra vonatkozó tudást, hagyományt. A nyelvi kultúra fejlesztése, birtoklása megalapozza sportoló tanítványaink sikeres szocializációját, hozzájárul megfelelő önértékelésük kialakulásához, önbecsülésük fejlesztéséhez, és biztosítja az igényes önkifejezés lehetőségét.

Éves óraterv:

Időkeret: 74 óra (2 óra/hét)

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
Anyanyelvünk	A magyar nyelv. A beszéd és a nyelv. Anyanyelvünk zenéje.	A magyar anyanyelvűek közösségének feladatairól, kötelezettségeiről szóló ismeretek, a beszéd és a nyelv kapcsolatrendszeréről és különbözőségéről szerzett tudás beszélgetés formájában történő rendszerezése, a szövegfonetikai eszközök alkalmazása páros munkában, szövegfeldolgozás segítségével. A mindennapi kommunikáció során törekvés a hangsúly, a hanglejtés, a hangerő, a beszédzünet, a beszédtempó helyes megválasztására.

A kommunikáció	A kommunikáció kifejezés értelmezése. A kommunikációs folyamat tényezői.	Definíciómagyarázat, szótár használatával. A feladó, címzett, kód, valóság, ismereteink, üzenet, kapcsolat, csatorna, beszédhelyzet, a kommunikációs folyamat tényezőinek alkalmazása szituációs formában.
	A kommunikációs kapcsolat.	A kommunikációs megnyitó formák szokásainak, szabályainak megismerése irányított vázlattal, megegyezésjáték formájában. A tanult szabályok betartásával különböző szituációkban alkalmazni tudja a kapcsolatteremtés alábbi formáit: köszönés, a megszólítás, a bemutatkozás, a bemutatás, a kérés, tudakozódás.
	A kommunikáció jelei.	A kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jelekkel történő megismerése megfigyelési feladatokkal.
	A kommunikáció nyelvi jelei.	A nyelvi jelek szerepének megismertetése irodalmi szöveg feldolgozásával.
	Nem nyelvi jelek a szóbeli kommunikációban.	A nem nyelvi jelek (a hangjelek, tekintet, arcjáték, taglejtések, testtartás, térköz, külsőnk, a csend), szerepének megfigyeltetése kommunikációs helyzetgyakorlatok alkalmazásával. Az íráskép, a szöveg külalakjának, a margó, a szóköz, a bekezdés fontosságának bemutatása hivatalos levél elemzésével. Plakátkészítés, különös tekintettel a szöveg képére.
	Nem nyelvi jelek az írásbeli kommunikációban.	
	Az egyirányú és kétirányú kommunikáció.	Szöveg feldolgozása kiscsoportokban az egy- ill. kétirányú kommunikáció sajátosságainak figyelembevételével. Monologikus, dialogikus szövegrész keresése ajánlott irodalmi műből.

	A közvetett és közvetlen kommunikáció.	Tankönyvi szöveg feldolgozása páros munkaformában. Az életből vett példák segítségével egyénileg és párban történő bemutatása és felismerése és alkalmazása.
	A jegyzetelés.	Ismeretterjesztő szöveg felhasználásával önálló munkavégzés.
	A vázlatírás.	Lényegkiemelés különböző sport témájú művek részleteinek felhasználásával.
	Fogalmazási ismeretek felelevenítése.	Összefüggő szöveg alkotása a tanult műfajok köréből.
	A felelet és a beszámoló.	A sikeres felelet és beszámoló titkának elsajátítása saját és mások szóbeli megnyilvánulásainak elemzésével. Próbafelelet kedvenc és a legkevésbé kedvelt anyanyelvi témakörből. Vázlat formájában a különböző beszámoló fajták jellemzőinek bemutatása.
	A kiselőadás.	A kielőadás készítéseinek lépései szakirodalom feldolgozásával. Kiselőadás közösség előtti bemutatása irodalmi mű feldolgozásával.
	A hozzászólás és a felszólalás.	Az egymással rokon szövegtípusok megismerése parlamenti közvetítések megfigyeltetésével. A megismert két megnyilatkozási forma alkalmazásának gyakorlása különböző témakörökben.
Hangtan	A hangok világa. A beszéd hangjai. Hogyan képezzük a hangokat? A hangok csoportosítása. A magánhangzók. A magánhangzók sajátosságai. A magánhangzók kapcsolódásának törvényei. A mássalhangzók. A mássalhangzók sajátosságai.	A helyes beszédlevegzés elsajátítása gyakorlatok segítségével. A hangképzésben résztvevő szervek (beszélőszervek) működésbeli funkcióinak vizsgálata ábrák segítségével. A hangképzés folyamatának megismerése egyéni feldolgozásban. A hangok csoportjainak, azok sajátosságainak ismerete szakirodalom alapján. A magán- és mássalhangzótörvények felidézése csoportos

	A mássalhangzók kapcsolódásának törvényei.	feldolgozásban. Helyes, tudatos légzéstechnika alkalmazása, helyes kiejtés a mindennapi kommunikációban.
Helyesírás	A magyar ábécé. A betűrendbe sorolás. Az elválasztás. A helyesírási alapelvek.	A magyar és az idegen betűkkel kibővített telje ábécé ismerete táblázat készítésével. A betűrendbe sorolás szabályainak elsajátítása, az egyszerű- és összetett szavak elválasztásának különbözőségei, az igekötős igék elválasztásának szabályai. A helyesírási alapelvek alkalmazásának szabályrendszere a Magyar Helyesírási Szótár alapján.
Szótan	A szó alakja és jelentése. Az egyjelentésű és többjelentésű szavak. Az azonos alakú szavak. A hasonló hangzású szavak. A rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak. A hangutánzó és hangulatfestő szavak. A szólás, szóláshasonlat, közmondás szállóige, találós kérdés. A szavak szerkezete.	Gyakorlottság szerzése a szavak jelentésviszonyainak ismeretében tankönyvi szöveg feldolgozásával, az egynyelvű szótárak, diákoknak szánt kézikönyvek használatával.
Szófajtan	Önálló alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó. Helyettesítő alapszófajok: névmások. Igenévi alapszófajok: főnévi, melléknévi, határozói. A viszonyozók: névutó, névelő, kötőszó, igekötő, segédige. A mondatszók: módosítószó, indulatszó	A szavak szófaj szerinti csoportosításának ismerete nyelvtani táblázatok használatával. A szavak szófaji csoportokba sorolásának, ismerete, a szófaji kategóriák pontos meghatározása, a több szófajúság felismerésének gyakorlása feladatlapok használatával. A szavak csoportosítása egyéni munkavégzéssel a négy szempont figyelembe vételével: <ul style="list-style-type: none"> • a szavak szótári jelentése. • a szavak alaki sajátosságai (milyen toldalékok járulhatnak hozzájuk). • a mondatban betöltött szerepük (milyen mondatrészek lehetnek, ill.

		milyen mondatrészek kapcsolódhatnak hozzájuk) <ul style="list-style-type: none"> • a szövegbeli szövegszervező szerepük.
Mondattani ismeretek	A mondatok fajtái a kommunikációs tartalom és szándék szerint. A mondatok csoportosítása szerkezet szerint. Az egyszerű mondat. Az összetett mondat. A többszörösen összetett mondatok. Az alárendelő összetett mondatok. A mellérendelő összetett mondatok. A többszörösen összetett mondatok.	A mondatok csoportosításának ismerete szakirodalom feldolgozásával, a mondatfajták felismerése, meghatározása, jellemzése teszt feladatokkal. Mondat átalakítási gyakorlatok végzése alapszöveg alkalmazásával. Fő- és mellékmondat meghatározása, ezek sorrendjének lehetséges változatai szakirodalom feldolgozásával. Az alá- és mellérendelői összetétel típusai, elemzésének ismérvei: ábrák, jelek használatával.

Követelmények:

Tisztában van az anyanyelv összetartó erejével.

Tudja, hogy anyanyelvünk nélkül nem lennénk képesek ismereteket szerezni a világról, nem tudnánk másoknak továbbadni.

Tudja, hogy a magyar anyanyelvűség az egész magyar nemzethez való érzelmi kötődést, a haza szeretetét is jelenti.

Tudja, hogy a beszéd során fokozatosan, napról-napra tárulnak fel a nyelv szabályai, hogy milyen szavakból, hogyan kell fölépíteni a mondatokat, mit kell ahhoz tenni, hogy megértsük magunkat és mások is megértsenek bennünket. Irodalmi példák gyűjtésével bemutatja, hogyan vélekednek nagyjaink az anyanyelvről

Meg tudja magyarázni a kommunikáció kifejezés fogalmát. Tudja a kommunikációs folyamat tényezőit és képes feladatuk bemutatására.

Használni tudja a mindennapi kommunikáció során használható nyelvi és nem nyelvi jeleket. Képes a fogalmazáskészítés lépéseinek betartásával a tanult írásbeli műfajok megformálására irodalmi mű alapján.

Tudja elmondani a hangképző szerkezet, rajzos illusztráció segítségével mutassa be a levegő útját a tüdőtől az ajkakig. Ismerje pontosan a hangok csoportosításának szempontjait, magán- és mássalhangzó törvényeket. Példák segítségével legyen képes ezek bemutatására. Legyen képes az írás- és szóbeli szövegalkotáshoz kötődő nyelvhelyességi tudnivalók alkalmazására a beszédben és az írásban. Legyen képes a helyesírási rendszer grammatikai meghatározottságának tudatos alkalmazására a mindennapi írásbeli kommunikációban. Nyelvileg igényes minta követése a szóbeli kommunikáció során. Törekvés kifogástalan helyesírású tervezett szöveg megírására, nyelvhelyességi problémák önálló megoldására (szóban és írásban egyaránt). Szerezzen gyakorlottságot a helyesírási kézikönyvek használatában. Legyen képes a szavak jelentéstani csoportosítására, meg tudja nevezni azokat, ismerje szerepüket, funkciójukat. Legyen képes a szavak jelentésére vonatkozó kreatív írásbeli feladatok megírására egyénileg, páros és csoportmunkában. Ismerje fel a nyelvi egységek szerkezeti összefüggéseit, különbözőségeit. Tudjon önállóan komplex mondatelemzést végezni. Ismerje a nyelvi egységek szövegbeli (kommunikációbeli) szerepét.

MATEMATIKA

Nyelvi előkészítő évfolyam

Alapelvek, célok

Alapvető feladata az általános iskolai tanulmányok összegzése, célja pedig, hogy ez az összefoglalás a gimnáziumi matematikatanulást segítse elő.

A matematikával való foglalkozás fejlessze a tapasztalatból kiinduló önálló ismeretszerzést, alakítsa ki az önálló gondolkodás igényét, ismertesse a problémamegoldás örömét és szolgálja a pozitív személyiségjegyek kialakulását.

A tanulók nagy részénél a matematikai ismeretek egy része absztraktabbá válik, addig jelentős részük továbbra is a konkrét tapasztalatokhoz kapcsolódik. Ezért hangsúlyt kell helyezni a sokszínű tevékenységre, a tapasztalatok tudatosítására, a különböző módon való rögzítésére, értelmezésére, rendszerezésére, összefüggések keresésére, főleg sportból vett példák hangsúlyozásával.

9. évfolyam

Időkeret: 74 óra/ év; 2 óra/hét

Témakörönként javasolt óraszámok:

Témakör	Óraszám
Gondolkodási és megismerési módszerek	Folyamatos
Számtan, algebra	70 óra
Összefüggések, függvények, sorozatok	10 óra
Geometria, mérés	30 óra
Valószínűség és statisztika	10 óra
Témazáró dolgozatok írása, javítása	10 óra
Tanári döntésen alapuló felhasználás	18 óra

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
Gondolkodási műveletek		
Logikai feladatok	Vegyes szöveges feladatok.	A feladatokat újságból, régi matematika könyvekből vesszük. Szóban és írásban elemezze a tanuló a feladatokat. A cáfolatot ellenpéldákkal támassza alá. A szövegelemzés és értelmezés után fordítsa le a feladatot a matematika nyelvére. Használjon fel már megoldott feladatokból vett analógiákat az új feladatok megoldásánál.

Számtan, algebra		
Egész számok	Oszthatósági feladatok. Szöveges feladatok.	Állítson fel egyszerű oszthatósági szabályokat a számok utolsó jegye, utolsó két jegye, vagy számjegyeinek összege alapján. Gyakorolja az összetett számok prímtényezős felbontását. Gyakorolja a számok legnagyobb közös osztójának és legkisebb közös többszörösének meghatározását. Ismerje fel az oszthatósági szabályok alkalmazásával megoldható összetett feladatokat. Rendszerezze a problémamegoldási módszereket.

Racionális számok	Alapműveletek racionális számok között. Összetett, többműveletes feladatok. Vegyes szöveges feladatok. Százalékszámításos feladatok. Számológéppel megoldható feladatok. Négyjegyű matematikai függvénytáblázat.	A természetes számok között elvégzett műveletek kapcsán jusson el a racionális számok fogalmáig (véges, végtelen tizedes törtek). Ezek ismeretében hozzon példákat nem racionális számra. Értse meg a négyzetgyök fogalmát konkrét példák megoldásán keresztül. A hatvány azonosságainak gyakorlása. Az alapműveletek helyes sorrendje, a zárójelek és az abszolút érték pontos ismerete szükséges a feladatsorok megoldásához. Az értő-elemző olvasás gyakorlásával fejlessze az önálló problémamegoldó képességét és a becslési készségét. Ismerje fel az egyenes és fordított arányossággal megoldható feladatokat. Oldjon meg olyan feladatokat, melyben a százalékalap, százalékláb, százaléérték kiszámítása szükséges. Használjon arányos következtetést a százalékszámításban. Ismerje meg és egyszerűbb feladatokon keresztül gyakorolja a számológépen található alapvető funkciókat. Ismerje meg a függvénytáblázat különböző tantárgyakhoz kapcsolódó segédleteit, és tudjon tájékozódni bennük.
--------------------------	---	--

<p>Összefüggések, függvények, sorozatok</p>		
<p>Egyenletek, egyenlőtlenségek</p>	<p>Egyenletek, egyenlőtlenségek. Szöveges feladatok megoldása egyenlettel.</p>	<p>Ismeretlen mennyiségek között végezzen alapműveleteket betűk használatával, és jusson el az algebrai kifejezés fogalmáig. Oldjon meg egyenleteket és egyenlőtlenségeket következtetéssel és mérlegelvvvel. Minden esetben vizsgálja meg az alaphalmazt, hogy az átalakításai ekvivalensek voltak-e. Változatos tartalmú szövegeket értelmezzen, és fordítsa le őket a matematika nyelvére. Rendszerezze a lehetséges probléma-megoldási módszereket (megoldási terv készítése). Oldja meg a feladatot, és a kapott eredményt ellenőrizze a szöveg alapján.</p>
<p>Függvények</p>	<p>Grafikonok értelmezése a médiából vett példák alapján. Lineáris, másodfokú, abszolút érték függvények.</p>	<p>Gyűjtsön aktuális példákat, majd elemezze és értékelje ki azokat. Értelmezze a táblázatokot és a grafikonokat, és keresse meg az ábra alapján a mennyiségek közötti összefüggéseket. A megismert szabály alapján határozzon meg további elemeket, és keressen több megoldást. Ábrázoljon függvényeket a derékszögű koordináta rendszerben. Vizsgálja a függvények egyszerű tulajdonságait: tengelymetszetek, növekedés, csökkenés szimmetriák, függvényérték vizsgálata. Transzformálja a függvényeket egyszerű konkrét esetekben. Határozza meg az adott feltételeknek eleget tevő pontok helyét a koordináta rendszerben.</p>

Geometria, mérés		
Síkidomok és sokszögek	Sokszögek.	Oldjon meg igaz-hamis állításokat, melyek négyszögek és háromszögek tulajdonságaival kapcsolatosak. Gyakorolja a terület és kerület számítását, képek, rajzok felhasználásával, hajtogatással. Fogalmazzon meg állításokat, majd döntse el igaz-hamis voltukat, a geometriai transzformációk szemléletének fejlesztése érdekében. Oldjon meg feladatokat a Pitagorasz tétel alkalmazásával.
Térgeometria	Testek.	Számítsa ki testek felszínét és térfogatát. Csoportosítsa az eddig tanult testeket előre megadott szempontok alapján. Ismerkedjen meg a forgáskúppal és a gömbbel. Számítson felszínt és térfogatot Pitagorasz tétel felhasználásával.
Valószínűség és statisztika	Valószínűség.	A feladatok kapcsán kapott adatokat foglalja össze táblázatok és diagrammok segítségével. Vonjon le következtetéseket becslés alkalmazásával. Mondjon példákat biztos, lehetséges és lehetetlen eseményekre.
	Statisztika.	Készítsen tervet adatok gyűjtésére és rendezésére, majd rajzoljon oszlop és kördiagramot az adatok alapján. Értelmezzen és elemezzen egyszerű grafikonokat. Számoljon átlagot. Elemeket rendezzen sorba, és válasszon ki belőlük megadott tulajdonságok alapján.

Követelmények:

Gondolkodási műveletek

A matematika logikáját tudja alkalmazni. Tudja a nyelv logikai elemeit helyesen használni. A különböző folyóiratokban, könyvekben talált feladatokat képes legyen értelmezni. Az eddig megismert feladatmegoldások mellett más utat is keressen.

Számtan, algebra

Alakuljon ki a számológépek biztos használata. Ezzel párhuzamosan a becslés pontosságának igénye is fejlődjön. Értse meg a négyjegyű függvénytábla hasznosságát a

fizika és kémia tárgyaknál is. Legyen képes a táblázatban szereplő betűszimbólumokat átalakítani. Legyen képes változatos szövegű feladatokat megoldani.

Függvények, sorozatok

Képlet alapján tudjon az alapfüggvény transzformálásával függvényeket ábrázolni. A gyakorlati feladatokban értelmezni tudja a grafikonokat.

Geometria

A síkidomokat tudja csoportosítani egy megadott tulajdonság alapján. Ismerje a kerület és terület számításának lényegét. A Pitagorasz tétellel megoldható feladatokat ismerje fel. Az egyenes hasábok felszínét és térfogatát tudja kiszámítani.

Valószínűség, statisztika

Legyen képes a kísérleti adatok rendezett rögzítésére. Helyezze el az adatokat egyszerű halmazdiagramban, kördiagramban, oszlopdiagramban. A diagramokról tudjon adatokat leolvasni, és azokat értelmezni.

KÖRNYEZETTAN

Nyelvi előkészítő évfolyam

Bevezetés

A 2003 nyarán módosított Közoktatási Törvény 48.§-a kibővítette azokat az elemeket, amelyeket az iskolák pedagógiai programjában szabályozni kell, így minden iskola számára előírja egyedi környezeti nevelési program kidolgozását. Ugyanakkor a tananyagban a tanulók számára a „környezettan”, mint kötelező tantárgy nem szerepel, a Közoktatási Törvény szerint. Ezen ellentmondás feloldására az iskoláknak lehetőségük van helyi tanterveikben a környezeti nevelést önálló tantárgyként beépíteni, illetve szakkörök, modulok formájában feldolgozni.

A környezettan célja

A környezettan mint tantárgy tanítására a nyelvi előkészítő 9. évfolyamon nyílik lehetőség, mivel az órakeret még szabadabban variálható. Mivel a kapcsolódó tantárgyak anyagát a felsőbb évfolyamokon részletesen tanulják, a 9. évfolyamon elegendő ezek érintőleges tárgyalása ahhoz, hogy a környezettan alapjait megismerjék.

A környezettan tanulásának és tanításának célja ezen az évfolyamon többek között az, hogy a tanulók földrajzi, biológiai, kémiai, fizikai ismereteiket felfrissítsék, képességfejlesztő tevékenységek által új ismereteket szerezzenek. Ismerjék meg mikro-, mezo- és makrokörnyezetük felépítésének, „működésének” elveit és alkalmazzák ezek fenntartható, környezettudatos használatát.

A ma embere számára az itt feldolgozott környezettani témák szinte napi rendszerességgel kerülnek elő. Ennek ellenére még ma sem foglalkozik eleget a közoktatás a diákok ilyen irányú nevelésével. Fontos, hogy a gyerekek már középiskolás korukban képesek legyenek a felmerülő ilyen jellegű problémák, szituációk átlátására, legalábbis megadjuk nekik az ehhez szükséges alapot felnőtt életükre nézve. Közvetve a pedagógusok munkáján múlik, hogy a ma diákjaiból milyen felnőtt emberek lesznek: aktív cselekvőivé válnak-e a társadalomnak, képesek lesznek-e szakmai szempontok alapján állást foglalni vitás kérdésekben? Manapság számos lehetőség adódik a fiatalok számára a szakmai érvényesülés területein. Azonban nem mindegy, hogy ebbe az „útvesztőbe” milyen alapokkal lépnek be. A tantárgy oktatása segítséget jelenthet a diákoknak abban, hogy jó irányba induljanak el.

Időkeret: 37 óra/tanév; 1 óra/ hét

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
I. Földrajzi környezet		
1. Térképészeti ismeretek	Földrajzi fókuszterület. Környezetelemek ábrázolása. Méterarányok, távolságok.	A földrajzi fókuszterület megismerése, helymeghatározás, távolság meghatározása különböző méretarányú térképeken. A környezetelemek ábrázolásának elsajátítása a földrajzi atlasz használata által. Páros munkában

		vaktérképek készítése, kitöltése.
2. A kőzetburok földrajza	A kőzetburok felépítése. Ásványok és kőzetek. Az energiahordozók.	A kőzetburok felépítésének, az ásványok és kőzetek keletkezésének, tulajdonságainak, csoportosításának elsajátítása forrásanyag alapján. Magyarországi ásványok, kőzetek megismerése önállóan gyűjtött minták csoportban történő azonosítása által. Az energiahordozók keletkezésének és felhasználásának megismerése irodalom alapján.
3. A talaj földrajza	A talaj kialakulása. A talaj összetétele. A talaj szerkezete. A Föld talajtípusai. A talaj ökológiai szerepe.	A talaj-kialakulás főbb lépéseinek, a Föld főbb talajtípusainak összefoglalása tankönyvek segítségével. A talajtípusokra példák keresése a földrajzi atlasz segítségével. Magyarországi talajtípusok egyszerű fizikai-kémiai vizsgálata csoportokban, a tanárral előre közösen elkészített feladatlap kitöltésével, következtetések levonása a tapasztaltak alapján. A hazai talajtípusok hasznosítási lehetőségeinek és a talaj ökológiai szerepének megismerése forrásanyag segítségével.
4. A vízburok földrajza	Víztípusok. Ásványvizek. Gyógyvizek.	A felszíni és felszín alatti vizek típusainak, kapcsolatuknak, felhasználásuknak elsajátítása szakirodalom alapján. Ásványvizek tulajdonságainak megismerése egyszerű kolorimetriás vizsgálatokkal és a következtetések levonásával. A magyarországi gyógyvizek típusainak, élettani hatásainak összefoglalása.
5. A légkör földrajza	A légkör. Éghajlati elemek. Földrajzi övezetesség. Légköri alapfolyamatok.	A légkör összetételének és szerkezetének, az éghajlati elemeknek és változásaiknak megismerése tankönyvek alapján. A földrajzi övezetesség megértése földgömb és földrajzi atlasz használatával. A légköri alapfolyamatok megismerése animációs anyag segítségével. Éghajlati diagramok és térképek elemzése és értelmezése a földrajzi atlasz használatával.

6. Magyar utazók	Híres magyar utazók.	Híres magyar utazók életének és munkájának megismerése párban történő internetes anyagkeresés és a földrajzi atlasz használata alapján. A kutatók által látogatott földrajzi helyek megismerése természetfilm elemzése, diavetítés által.
II. Biológiai környezet		
1. Növényismeret	Növényrendszertani alapismeretek. Magyarországi életközösségek jellemző növényfajai.	Növényhatározási gyakorlat (terepen) a Növényismeret című könyv segítségével. Fotósorozatok készítése kirándulás alkalmával, diasorozatok megtekintése a magyarországi jellemző növényfajok megismerésére. Közös gyűjtemény készítése a különböző életközösségek bemutatására nem védett fajokból.
2. Állat ismeret	Állatrendszertani alapismeretek. Magyarországi életközösségek jellemző állatfajai.	Állathatározási gyakorlat (terepen) az Állat ismeret című könyv segítségével. Fotósorozatok készítése kirándulás alkalmával, diasorozatok megtekintése a magyarországi jellemző állatfajok megismerésére. Közös (fotó)gyűjtemény készítése a különböző életközösségek bemutatására nem védett fajokból.
III. Környezet- és természetvédelem		
1. A természet- és környezetrombolás története	Őskor. Ókor. Középkor. Újkor, XX - XXI. Század. Globális változások.	Történelemkönyvek és előzetes ismeretek alapján az ember egyes korokban betöltött környezet-átalakító tevékenységének (helyi, regionális és globális hatások) összegyűjtése csoportos munkában (vadászat, földművelés, állattartás, falvak, városok megjelenése, energiahordozók használata, fertőzések, ipari forradalom, népességrobbanás, szennyezések, ózonlyuk, üvegházhatás, stb.). Az ismeretek prezentálása a többi csoport felé, következtetések közös levonása.
2. Szennyezőanyagok	Szennyezőanyagok típusai. Szennyezőanyagok forrásai. Szennyezőanyag-kibocsátások.	Szennyezőanyagok típusainak, forrásainak megismerése segédanyag alapján. A szennyezőanyag-kibocsátások összehasonlítása országoként, a

	Nemzetközi egyezmények, környezetpolitika.	nemzetközi egyezmények felkutatása csoportokban forráshasználat segítségével. Képzeltbeli „bírósi per” kezdeményezése és lefolytatása egy fiktív környezetszennyezési ügyben a résztvevők (alperesek, felperesek, bíróság, stb.) feladatának megismerésére.
3. Vízszenyezés, vízvédelem	Vízminőség. Vízszennyező anyagok főbb kibocsátói. Megelőzési, elhárítási technológiák.	A vízminőségi paraméterek megismerése egyszerű laboratóriumi vizsgálatok elvégzésével. A vizsgálat elméleti alapjainak megismerése szakirodalom alapján. Az eredmények megvitatása, magyarázat keresése. Egy környékbeli víztisztító-telep működésének megértése meghívott előadó segítségével. Feladatlap kitöltése a hallottak alapján a víztisztítási eljárások elsajátítására. Dokumentumfilm elemzése a vízszennyezés témakörében.
4. Levegőszennyezés, levegővédelem	Levegőszennyezés mérése. Levegőszennyező anyagok főbb kibocsátói. Megelőzési, elhárítási technológiák.	A levegőminőség-vizsgálat elméleti alapjainak megismerése segédanyag alapján. A levegő minőségének vizsgálata projekt-módszerrel: rendszeresen ismételt laboratóriumi vizsgálatok elvégzése a tanév során, az eredmények rögzítése és azok év végén való kiértékelése. Az eredmények megvitatása, magyarázat keresése. A témához kapcsolódó hírek elemzése.
5. Talajszennyezés, talajvédelem	Talajszennyezés mérése. Talajszennyező anyagok főbb kibocsátói. Megelőzési, elhárítási technológiák.	A talajszennyezés-vizsgálat elméleti alapjainak megismerése segédanyag alapján. A talajszennyezési típusok összehasonlítása növényi gyökerek növekedésének laboratóriumi vizsgálata által. A tapasztalatok rögzítése, magyarázat keresése. A témához kapcsolódó hírek elemzése.
6. Energiagazdálkodás	Energiaforrások csoportosítása. Megújuló energiaforrások. Környezettudatos fogyasztás, energiatakarékosság.	Energiaforrások és csoportosításuk megismerése, a megújuló és nem-megújuló energiaforrások felhasználási lehetőségeinek felkutatása szakirodalom alapján. Az energiaforrások mennyiségének, felhasználási arányának áttekintése diagramok készítésével. A háztartási

		energiatakarékosság, a vásárlási szokások, a környezettudatos fogyasztás lehetőségeinek megismerése játékos feladatokon keresztül.
7. Hulladékgazdálkodás	Hulladék fogalma. Hulladékok típusai. Hulladékkezelés. Szelektív hulladékgyűjtés. Hulladékok újrafelhasználása, újrahasznosítása.	A hulladék fogalmának, típusainak megismerése szakirodalom alapján. A hulladékkezelési eljárások összehasonlító elemzése feladatlap kitöltésével. Kérdőív összeállítása a hulladékkezelési szokásokkal kapcsolatban és annak kitöltése az „utca emberével”. A kapott eredmények értékelése. A szelektív hulladékgyűjtés előnyeinek megismerése szakemberrel történő riport készítésével. „Újrapapír” előállítás egyszerű eszközökkel az újrafelhasználás szemléltetésére.
8. Természeti értékeink	Nemzeti park. Tájvédelmi körzet. Természetvédelmi terület. Természeti emlék. Nemzetközi egyezmények.	A természeti értékek kategóriáinak jellemzése szakkönyvek és a földrajzi atlasz segítségével. Fotósorozatok készítése, diavetítés lebonyolítása, természetfilmek elemzése a magyarországi természeti értékek rendszerezése céljából. Magyarország nemzetközi egyezményekben való részvételének felkutatása az Internet segítségével.
9. Civil szervezetek	Civil szervezet fogalma. Civil szervezetek tevékenysége.	A civil szervezet fogalmának, fontosságának megismerése szakirodalom alapján. Meghívott előadók segítségével egy-egy magyarországi természet- vagy környezetvédelmi civil szervezet munkájának megismerése.

Követelmények

- *Térképészeti ismeretek:* Ismerje a térképeken használatos jelöléseket, legyen képes alkalmazni is azokat. Atlaszhasználat segítségével legyen képes útvonalterveket készíteni a látnivalók megjelölésével.
- *A kőzetburok földrajza:* A magyarországi ásványokat, kőzeteket tudja elhelyezni a térképen az atlasz használatával. Az energiahordozók mennyiségének és használatának magyarországi helyzetét tudja összefoglalni néhány mondatban.
- *A talaj földrajza:* Legyen képes összefoglalni a talaj kialakulásának folyamatait és a fontosabb talajtípusok jellemzőit. Fizikai, kémiai, biológiai jellemzők alapján képes legyen felismerni a magyarországi talajtípusokat, azok előfordulási helyét ismerje a térképen. Tudja ismertetni a különböző talajok felhasználási lehetőségeit.
- *A vízburok földrajza:* Tudja ismertetni a felszíni és felszín alatti vizek típusait és kapcsolatukat. Képes legyen összehasonlító feladatlapot összeállítani a különböző

ásványvizek tulajdonságainak meghatározására. A magyarországi gyógyvizek általános hatásait tudja bemutatni. Tudjon említeni különböző magyarországi régiókból gyógyfürdőket.

- *A légkör földrajza:* Képes legyen megmagyarázni az éghajlati övezetességet. Tudja bemutatni a légkör főbb összetételét. Az éghajlati diagramokat és éghajlati térképeket tudja értelmezni. A légköri alapfolyamatokat PowerPoint bemutató segítségével képes legyen összefoglalni.
- *Magyar utazók:* Képes legyen összefoglalni a leghíresebb magyar utazók életének néhány fontosabb eseményét. Tudjon virtuális „idegenvezetést” tartani magyar utazók nyomában diavetítés lebonyolításával, „útikönyvek” készítésével forráshasználat alapján.
- *Növényismeret:* A Növényismeret című könyv segítségével tudjon meghatározni ismeretlen fajokat. Ismerje fel a legfontosabb magyarországi növényfajokat és tudja megmutatni azok élőhelyét a térképen.
- *Állat ismeret:* Az Állat ismeret című könyv segítségével tudjon meghatározni ismeretlen fajokat. Ismerje fel a legfontosabb magyarországi állatfajokat és tudja megmutatni azok élőhelyét a térképen.
- *A természet-és környezetrombolás története:* Legyen képes saját szavaival összefoglalni, hogy a történelmi korok során hogyan változott az ember viszonya a természethez. Tudja bemutatni, mely emberi tevékenységek voltak azok, amelyek helyileg, regionálisan illetve globálisan változtatták meg a környezeti egyensúlyokat a történelem során.
- *Szennyezőanyagok:* Képes legyen jellemezni és csoportosítani a különböző szennyezőanyagokat fizikai, kémiai, biológiai szempontok alapján. Tudja megmagyarázni egy szennyezést követő per résztvevőinek álláspontjait, tudjon azok mellett és ellen érvelni. Ismerje Magyarország részvételét a főbb nemzetközi egyezményekben és magyarázza az azokban vállalt felelősséget. Tudja bemutatni néhány állam környezetpolitikai nézeteit.
- *Vízszennyezés, vízvédelem:* Tudja összefoglalni a vízminőség paramétereit, a minőségmegőrzés lehetőségeit. Képes legyen feladatlapot összeállítani a vízminőségi vizsgálatok eredményeinek rögzítéséhez. Néhány mondatban tudja ismertetni a vízszennyezés főbb antropogén forrásait és a magyarországi helyzetet. Képes legyen demonstrálni a szennyvíztisztítás folyamatát egyszerű laboratóriumi eszközökkel.
- *Levegőszennyezés, levegővédelem:* A levegőminőség paramétereit és a minőségmegőrzés lehetőségeit tudja összefoglalni saját szavaival. Legyen képes feladatlapot összeállítani a levegőminőségi vizsgálatok eredményeinek rögzítéséhez. Néhány mondatban tudja ismertetni a levegőszennyezés főbb antropogén forrásait és a magyarországi helyzetet.
- *Talajszennyezés, talajvédelem:* Tudja összefoglalni a talajminőség paramétereit, a minőségmegőrzés lehetőségeit. Legyen képes feladatlapot összeállítani a talajminőségi vizsgálatok eredményeinek rögzítéséhez. Néhány mondatban tudja ismertetni a talajszennyezés főbb antropogén forrásait és a magyarországi helyzetet.
- *Energiagazdálkodás:* A megújuló és nem-megújuló energiaforrásokat tudja összehasonlítani. Képes legyen diagramok elemzésével ismertetni az energiaforrások mennyiségét, felhasználási arányát. Tudja jellemezni Magyarország lehetőségeit a megújuló energiaforrások terén. A mindennapok energia-takarékossági lehetőségeit, illetve azok környezettudatos magatartásmódját ismerje.
- *Hulladékgazdálkodás:* Tudja megfogalmazni a „nem minden hulladék szemét” kifejezés jelentését. Képes legyen összehasonlítani a fontosabb hulladékkezelési eljárásokat. Tudja magyarázni a nem megfelelő hozzáállás veszélyeit. Képes legyen megmagyarázni

a szelektív hulladékgyűjtés előnyeit. Ismertetni tudja saját lakókörnyezete hulladékgazdálkodási szokásait.

- *Természeti értékeink:* Képes legyen ismertetni az egyes természeti érték-kategóriák különbségeit. Tudja megmutatni a magyarországi nemzeti parkok elhelyezkedését a térképen és ismertesse azok főbb nevezetességeit. Legyen képes magyarországi útvonaltervek, „idegenvezetés” készítésére a látnivalók megnevezésével forráshasználat alapján. Magyarország jelenlétét a főbb nemzetközi természetvédelmi egyezményekben ismerje és magyarázza az azokban vállalt felelősséget.
- *Civil szervezetek:* Tudjon említeni néhány természet- és környezetvédelmi civil szervezetet, tudja bemutatni egy-két mondatban azok tevékenységi körét, esetleg konkrét akcióikat.

BEVEZETÉS A TÁRSADALOMISMERETBE

Nyelvi előkészítő évfolyam

Időkeret: 37 óra/év; 1 óra/hét

Cél:

- A történelem tantárgy tanulásmódszerének kialakítása.
- A történelem tantárgy tanulását segítő anyagok használati módjának elsajátítása.
- Az általános iskolákban tanultak strukturálása, életkornak megfelelő történelmi kép kialakítása.
- Megismerni a politika, jog, gazdaság alapelveit és működési mechanizmusát.
- A modern társadalom polgára számára különösen fontos állampolgári, fogyasztóvédelmi, egészségvédelmi, családvédelmi, munkavédelmi összefüggésekre való figyelem felkeltése.
- A sport és a társadalom közötti kapcsolatok megértése.

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
1. Segéd-, kellékanyag használat		
1.1. Történelmi tér	Vaktérkép és térképvázlat. Történelmi Atlasz használata.	A történelmi atlasz használatának elsajátítása. Egyszerű térképvázlatok rajzolása történelmi atlasz használatával. Tanult helységnevek feltüntetése vaktérképen.
1.2. Történelmi idő	Korok, korszakok. Időszalag használata.	A történelmi korszakok, periódusok nevének pontos használata élőlőszóban és időszalagon.
1.3. További segédanyagok	Történelmi forrás fogalma és használata. Táblázatok, grafikonok használata.	Források elemzése. Önálló összefoglalás és kiemelés történelmi forrásokból. Grafikonok elemzése.
2. Ember és Társadalom		
2.1. Az őskor és az ókor társadalmi	Az ősközösség. Görög városállamok – Római birodalom.	Az ókori despotikus államok társadalmi berendezkedéseinek szimulálása csoportokban, szakirodalom és atlasz

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv
 NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

		segítségével. Az athéni demokrácia és a császár-kori Róma politikájának összehasonlító elemzése szerepjátékokkal.
2.2. Középkori és újkori társadalmak	A középkor társadalmi. A földrajzi felfedezések következményei. Az újkor vívmányai. A XX. század.	Vita a vallás, a hit és az egyház kérdéseiről. A földrajzi felfedezések hatásának vizsgálata térképvázlaton. Kiselőadás tartása a felvilágosodás legnagyobb gondolkodóiról; szakirodalom felhasználásával. Vita a történelem ok-okozati összefüggéseiről vita.
2.3. A jelenkor kihívásai	Az információs társadalom. A globalizáció következményei. Az együttélés erkölcsi követelményei. A személyes értékrend.	Ötletroham az informatika robbanásszerű fejlődésének okairól. Szakirodalmi és internetes gyűjtőmunka a terrorizmus okainak feltárására. Tabló készítése csoportban a környezetvédelem témaköréből (globális felmelegedés; természeti katasztrófák, etc.). Vita kezdeményezése az emberi tevékenység- és magatartásformák erkölcsi vonatkozásairól.
3. Jogi és állampolgári ismeretek		
3.1. A társadalom intézményrendszerei	Az állam hármas tagolódása. A közigazgatás intézményrendszere.	A hatalmi ágak működésének megismerése szituációs játékokkal. Az önkormányzatok munkájának szimulálása csoportmunkában. Egyes minisztériumok felépítésének bemutatása kiselőadás formájában; a hasonlóságok és különbségek megbeszélése.
3.2. A jog alapjai; írott és íratlan törvények	Írott és íratlan törvények. A felvilágosodás jogelméleti hozadéka.	A felvilágosodás gondolkodóinak és műveiknek párosítása. Források elemzése, a feldolgozott források között

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv
 NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

		párhuzamok, illetve ellentétek keresése.
3.3. Egyetemes jogtörténet	A Római jog. Angol-szász jog. Kontinentális jog.	A Római jog kialakulásának és a két ág terjedésének bemutatása szakirodalom és atlasz használatával.
3.4. Magyar jogtörténet	Az államalapítástól 1867-ig. A Kiegyezéstől a második világháborúig. A második világháborútól napjainkig.	A legfontosabb törvények születési körülményeinek vizsgálata forrásokkal és szakirodalommal. Szituációs játékok a törvények születési módjának megismerésére.
3.5. Magyar alkotmánytan	Alkotmány. Polgári törvénykönyv. Büntető törvénykönyv.	Az alkotmány történetének és felépítésének megismerése szakirodalomból. Vita: a jog és a logika kapcsolata.
4. Politikai ismeretek		
4.1. Politikai alapfogalmak	Politikatörténeti áttekintés. Irányzatok a felvilágosodástól napjainkig. Politikai alapfogalmak.	Politikai irányzatok bemutatása, differenciált egyéni munka formájában. Vita kezdeményezése a politika erkölcsi vonatkozásairól.
4.2. A politika működési mechanizmusa	Választás, kampány, népképviselő. Az országgyűlés működése. A kormány működése.	Csoportmunka, szituációs játék: pártok alakítása, majd egy választás lebonyolítása. A viták logikai érvekkel való megtöltése. Választási kampány szimulálása, plakátok készítése.
4.3. Hírvilág	A média és a politika kapcsolata. Információs világ és tömegkommunikáció.	Tájékozódás a napi hírekben: írott sajtó, média híradásainak, kommentárjainak összehasonlítása. Választott aktualitásból heti „összefoglaló” készítése és kommentálása, legalább 5 orgánium felhasználásával.
4.4. Az Európai Unió	Az EU története. A tagállamok.	Vita az EU előnyeiről, hátrányairól.
5. Gazdasági ismeretek		
5.1. Gazdasági alapfogalmak	Alapfogalmak. A régiók tervezett szerepe.	Gazdasági statisztikák, grafikonok használata csoportokban.

		A régiók tervezett szerepének megismerése internetes oldalak áttekintésével.
5.2. Világgazdaság	A világgazdaság kialakulása. Legfontosabb Intézmények. A világgazdaság íratlan törvényei.	A tanult történelmi összefüggések felelevenítésével a földrajzi felfedezésektől napjainkig lezajlott gazdasági folyamatok értékelése vázlat és térképvázlat készítésével. A II. világháború után született szervezetek, intézmények felsorolása, internet segítségével. A globális gazdaság mellett és ellen szóló érvek gyűjtése; vita kezdeményezése a globalizált világ legégetőbb kérdéseiről.
Sport és Társadalom		
1. A sport helye a társadalomban		
1.1. Sporttörténet	A sporttörténet tantárgy tematikája.	Sporttörténet áttekintése szakirodalom alapján.
1.2. A sport jelene	Sport a magyar társadalomban. A magyar sport aktív résztvevői. A sport passzív hatásai.	Vita kezdeményezése a mai magyar sport és az egyes sportágak társadalmi elfogadottságáról. Vita a magyar sportsikerekről és azok visszhangjáról a médiában, politikában.
1.3. A sport és a média	Írott, audio, vizuális, elektronikus sajtó.	Sportfilmek felsorolása, közösen választott filmből részlet megtekintése. A sporttal foglalkozó sajtó bemutatása gyűjtőmunkával.
2. A magyar sport intézményrendszere		
2.1. Sporttörvény	Az 1913. évi „Lex Gerenday” és az 1921.évi „A testnevelésről...” szülő törvények. A 2000. évi CXLV. törvény a sportról.	Források áttekintése.
2.2. Szervezeti struktúra, gazdasági alapok	Vezető testületek: -hierarchia, -struktúra,	A szervezeti és gazdasági felépítés modellezése csoportmunkával.

Közoktatási típusú sportiskolai kerettanterv
NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM

	-finansziális háttér.	
2.3. Legfontosabb személyek	Szövetségek vezetői. Sportdiplomáták.	A hazai sportélet legbefolyásosabb pozícióinak és az azokat betöltő vezető személyiségeknek megismerése a szaksajtóban.

Követelmények:

- Legyen képes a történelmi atlasz térkép- és segédanyagának precíz használatára.
- Tudjon forrásszöveget elemezni.
- Felkészülés után legyen képes tízperces kiselőadás megtartására.
- Tisztán lássa a politika és a gazdaság összefüggéseit.
- Legyen képes a XXI. század legfontosabb problémáinak feltérképezésére.
- Ismerje a magyar sport intézményrendszerét.

ÖNISMERET

Nyelvi előkészítő évfolyam

Célok, alapelvek:

Az önismereti munka célja az önismereti tudatosság fejlesztése. Az önismereti munka lényege a viselkedés hátterének feltárása, megismerése, tudatosítása, társas tükörben láttatva. Ennek eredményeképpen hasznos tapasztalatokhoz juthatnak a csoportban résztvevők.

Célunk továbbá: A fiatal sportoló-tanulók személyiségének gazdagítása, énhatékonyságuk és szociális készségük fejlesztése.

Annak segítése, hogy eredményesebben szocializálódjanak választott sportágukban*.

* A sportot, mint a társadalmi integráció és szocializáció egyik fontos intézményeként tartjuk számon. A sport társadalmi értékek hordozója, ezeket sokrétűen és komplex módon sajátíttatja el. A sport közösségi létforma, mely számos közösségformáló potenciállal rendelkezik. A sport rendkívül intenzíven és mélyen szocializál.

A sport – és a sportoló személy – sikeressége, szociális és pszichés funkcióinak teljesülése jelentős mértékben függ attól, hogy a környezet hogyan viszonyul a sporttevékenységhez. A támogató közösség teljesítménynövelő, míg az elutasító pedig visszatartó hatással van.

Természetesen itt a sportolótársadalmon belül minden gyerek egy konkrét sportágban, konkrét egyesületben, konkrét sportolói közösségben is szocializálódik az egyéb szocializációs színterek mellett. Ezt a folyamatot kívánjuk támogatni.

Tematika

Témakörök	Tananyag	Fejlesztési feladatok / Ajánlott tanulói tevékenységek
I. Bevezetés, az önismeret tanulásába	Az Önismeret tantárgy célja. Csoportszerveződés. Az önismeret szerepe mások megismerésében.	A tantárgy céljának, az önismeret fontosságának megismerése a tréningvezető által irányított beszélgetés formájában. Bemutakozó-kör, a csoporttagok bemutatkozása 2-3 perces időtartalomban. „Bemutakozás másképp” játék. Interakciók.
II. Értékek, normák	A csoportszabályok. A csoport működési keretei. „Szerződés.” Egyéni- és csoportértékek.	Szabályok közös megalkotása. Az egyéni elvárások és aggályok „leltározása” által irányított beszélgetés. „Szerződés kötése” a csoporttagok között. Az egyéni- és csoport értékek feltárása strukturált gyakorlat segítségével. „Érték-licit” játék.

<p>III. Csoportfolyamatok</p>	<p>A csoportok fejlődési törvényszerűségei. Együttműködő és versengő magatartás. Én és a Másik-én kölcsönhatásai.</p>	<p>A különböző csoportok, közösségek (iskolai-, sport-, munka-) kialakulásának, fejlődési törvényszerűségeinek - formálódás, viharzás, norma kialakulás, teljesítmény - bemutatása. Együttműködő és versengő magatartás megismerése. Tematikus játékok. Például: („Közös rajz.”)</p>
<p>IV. Kommunikáció</p>	<p>A verbális és nem-verbális kommunikáció. A testbeszéd jelentései. Az információ-torzulás okai.</p>	<p>A verbális és nem-verbális kommunikációval kapcsolatos ismeretek összegyűjtése. A nem-verbális csatornák szerepének érzékeltetése játékok segítségével. Helyzetgyakorlat. („A liftben” c. játék.) Bartlett- kísérlet. Az információk torzulása az emberi kommunikációban. („Történetmesélés.”)</p>
<p>V. Kapcsolatteremtés</p>	<p>Kapcsolatteremtést segítő és akadályozó folyamatok. A nemek közötti hasonlóságok és különbségek. A vonzalom kialakulásáról.</p>	<p>Megélni a kapcsolatteremtést segítő és akadályozó folyamatokat. Interaktív játékok (páros játék, bizalom-játékok) Vita a nemek közötti hasonlóságokról és különbségekről. Irodalom feldolgozása.</p>
<p>VI. Érzelmek, érzések</p>	<p>Az érzelmek és az érzelemkifejezés. Feszültség- és szorongás oldás pszichológiai technikái.</p>	<p>Érzelmek megfigyelése és kifejezése. Pozitív és negatív visszajelzések. „Tükör”-játék. Relaxációs gyakorlat. Légzés-kontroll.</p>
<p>VII. Az önfeltárás</p>	<p>Az énkép összetevői. Önmegfigyelés. Önértékelés.</p>	<p>Az énkép összetevőinek megismerése. Ilyen vagyok, ilyennek látnak, ilyen szeretnék lenni – fogalmazás készítése, megbeszélése. Önmegfigyelési gyakorlatok. Önértékelő-tesztek. „Szobor”-játék.</p>

<p>VIII. Pszichológiai készségek szerepe a sportban 1. Motiváció 2. Koncentráció 3. Stressz-kezelés</p>	<p>A mentális és fizikai képességek jelentősége a sportban. A teljesítmény-motiváció összetevői. A figyelem-koncentráció, a figyelem-tervezés. A versenyszorongás és önbizalom összefüggése.</p>	<p>Pszichológiai készségek a sportban – kérdőív kitöltése. A teljesítmény-motiváció összetevőinek megismerése (igényszint, sikerközelítő és kudarckerülő magatartás). A figyelem-koncentráció teljesítményt befolyásoló szerepe, a figyelem-tervezés megismerése. Versenyszorongás – kérdőív kitöltése, megbeszélése. „Igényszint”-játék (kockatorony építés).</p>
<p>IX. Az önismereti foglalkozások lezárása</p>	<p>A csoportfolyamat lezárása. Tanulságok, értékelés, érzések, vélemények.</p>	<p>Visszajelzések-, összegzések-, érzések megfogalmazásának gyakorlása (értékelő lapok kitöltése). Zárógyakorlat.</p>

Megjegyzés: Az ajánlott tanulói tevékenységek között szereplő játékok, gyakorlatok a témának és a foglalkozások vezetőinek ismeretei alapján változtathatóak.

Követelmények:

- Az önismeret fontosságának felismerése, szerepének megértése mások megismerésében.
- A csoportban való együttműködés, keretek, szabályok közös betartása.
- A különböző csoportok, közösségek kialakulásának, fejlődési törvényszerűségeinek megismerése. Az egyéni- és csoport értékek feltárása.
- Megtapasztalni a kapcsolatteremtést, kommunikációt segítő és akadályozó folyamatokat.
- A mentális és fizikai képességek sportbeli jelentőségének tudatosítása.
- Az önismereti igény felkeltése és további ösztönzése.